DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS–THURSDAY, SAUSIO – JANUARY 9, 2019 • Vol. CXI NR. 3 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

DRAUGAS

laikraštis lietuviams
leidžiamas nuo 1909 metų

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 01-08-2020

Įgijusi balsą

Dar nespėjus užduoti pirmojo klausimo, Laima Vincė pajuokauja, kad laukia jo su tam tikra įtampa. Ir prasitaria, kad gyvendama Kinijoje davė interviu populiariam Lietuvoje žurnalui, kuris klausimus jai atsiuntė elektroniniu paštu. Pirmasis klausimas ją pribloškė. Jis skambėjo maždaug taip: „Esate be galo veikli, kūrybinga moteris, o kokia gi jūsų vyro, sudarančio moteriai visas sąlygas kurti, profesija, kas jis toks?" Tada ji sutrikusi perėjo prie antrojo klausimo, bet ir tas, pasirodo, tebuvo pirmojo tęsinys: „Jūs tiek daug pasiekėte, tad papasakokite daugiau apie tą vyrą, taip besąlygiškai Jus palaikantį ir remiantį". Laimą pribloškė lietuvių galvosenoje gajus įvaizdis, kad kurianti moteris negali išgyventi iš savo kūrybos ir kad jai reikia finansinės vyro paramos, jo ryšių ir įtakos, kad jos kūryba būtų pastebėta ir pripažinta. „Kokią žinią tai siunčia jaunai lietuvaitei?" – klausia Laima ir prideda: „Tai reiškia: susirask turtingą, įtakingą vyrą, kuris materialiai išlaikys tave ir gal tau leis užsiimti kūryba". Kodėl kurianti ir veikli moteris neįsivaizduojama be stipraus, įtakingo vyro užnugario? Kas kuria šį įvaizdį ir kodėl jis brukamas Lietuvos visuomenei? Laimai Vincei, vienai užauginusiai tris vaikus, gyvenančiai iš kūrybos, rašymo, tapybos, tai yra nesuvokiama. Pažadėjau, kad pirmasis klausimas Laimai šį kartą bus kitoks.

– 3 psl.

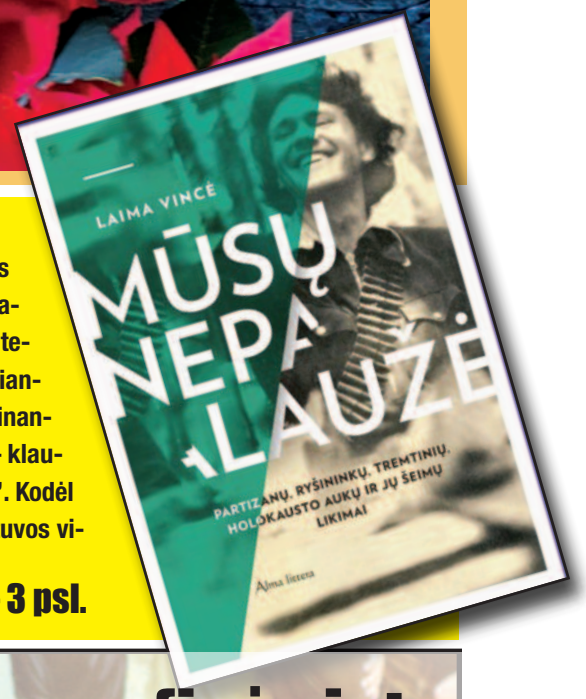

„Atžalynas" – tai jau trečius metus „Draugo" puslapiuose rašomas Lietuvių mokyklos Vašingtone metraštis. Jame – mokyklos kasdienybė ir šventės, vaikų mintys, svajonės, pasiekimai. Mes, šio metraščio skaitytojai, su malonumu ir nuostaba stebime, kaip greitai auga ir bręsta mokyklos mokiniai, kaip formuojasi jų vertybės, kiek daug juose šilumos ir meilės Lietuvai ir lietuvių kalbai.

– 6 psl.

Lietuva – ne tik geografinė vieta

Ekspedicijos „Misija Sibiras 2019" dalyvė čikagietė Marija Čyvas su malonumu lanko JAV lietuvių bendruomenes, vaikams, gimnazistams, suaugusiems pasakodama ką patyrė Kazachstane, taip pat apie pačią misiją, Lietuvos istoriją, tremtį. Vien Čikagoje Marija jau yra surengusi keliolika pranešimų, vieną jų, prieš pat Kalėdas – Pasaulio lietuvių centre Lemonte. „Pagal tai, kaip auditorija klausosi ir kiek klausimų užduoda, akivaizdu, kad pristatymas neprailgsta. Amerikos lietuvius domina ne tik pati misija, jiems taip pat labai įdomu sužinoti ir mano pačios istoriją", – sako Marija.

– 4 psl.

Žmogus yra tas, kuo jis save padaro – *Archibald J. Cronin*

NUOMONĖS IR KOMENTARAI

JAV prezidento apkalta:

AR TIKRAI TIK „DAUG TRIUKŠMO DĖL NIEKO”?

GERDA JAKŠTAITĖ

2019-ųjų pabaigoje JAV Atstovų rūmai prezidentui Donald Trump pateikė kaltinimus piktnaudžiavimu valdžia siekiant asmeninių ir politinių tikslų ir trukdymu JAV Kongresui atlikti tyrimą dėl jo veiksmų Ukrainoje.

Atstovų rūmų lyderė Nancy Pelosi teigė, jog neapgalvoti JAV prezidento veiksmai Atstovų rūmams nepaliko kito pasirinkimo. Respublikonų partijos atstovai tai vertina kaip demokratų siekį sumažinti D. Trump šansus laimėti JAV prezidento rinkimus antrą kartą iš eilės ir apkaltą vadina „prevencine”. Kuo reikšminga ši trečioji JAV istorijoje apkalta prezidentui ir kokie galimi jos padariniai*?*

Apkaltą kaip politinį instrumentą „išrado” Anglijos parlamentas dar 1376 metais, o jų patirtį, kurdami JAV politinę sistemą, perėmė ir amerikiečiai. JAV Konstitucija numato, jog apkaltos procesą inicijuoja Atstovų rūmai paprasta balsų dauguma, o vėliau procesas persikelia į Senatą, kuris ir rengia teismo procesą. Senato nariai apkaltos procese atlieka prisiekusiųjų vaidmenį, Atstovų rūmų nariai imasi kaltintojų vaidmens, o procesui pirmininkauja JAV Aukščiausiojo teismo vyriausiasis teisėjas. Senatas gali nušalinti JAV prezidentą nuo pareigų 2/3 Senato narių balsų dauguma. Apkaltos metu nušalintas prezidentas turi teisę dalyvauti vyksiančiuose JAV prezidento rinkimuose, nebent JAV Senatas papildomo balsavimo metu nubalsuotų už tokios teisės atėmimą.

Nors JAV istorijoje jau yra buvę du atvejai, kai JAV prezidentams buvo inicijuota apkaltos procedūra (Andrew Johnson – 1868 m. ir Bill Clinton – 1998 m.), vis dėlto apkaltos proceso taisyklės JAV yra gana neapibrėžtos. Sprendimo teisė dėl apkaltos proceso detalių (kiek truks procesas, kokie įkalčiai bus priimami, ar vyks vieša liudininkų apklausa ir pan.) yra palikta senatoriams. Tad šios apkaltos atveju, respublikonai, kurie nenori viešų liudininkų apklausų ir turi daugumą JAV Senate, turi visas galimybes pakreipti apkaltos procesą norima linkme. Demokratų atstovai savo ruožtu siekia, kad liudytų D. Trump artimi jo komandos nariai.

Apkaltos proceso baigtį gali nulemti keletas aspektų: D. Trump iškeltų kaltinimų rimtumas ir JAV senatorių politiniai motyvai apkaltos procese.

D. Trump į JAV istoriją jis įeis kaip pirmasis prezidentas, kuriam mesti kaltinimai buvo susiję su JAV užsienio politika. 2019 m. liepos 25 d. tarp JAV prezidento D. Trump ir Ukrainos prezidento Volodymyro Zelenskio vykusio pokalbio telefonu turinys nėra kvestionuojamas. Tačiau kyla klausimų, ar D. Trump tokiais savo veiksmais nepažeidė JAV Konstitucijos ir ar dėl D. Trump veiksmų buvo pažeisti JAV interesai. JAV Konstitucijos tekste yra žodis „išdavystė”, kuris preziumuoja, jog JAV prezidentas gali būti nušalintas, jeigu jo veiksmai kenkia JAV interesams. D. Trump yra kaltinamas daręs spaudimą Ukrainos prezidentui pradėti tyrimą dėl J. Biden ir jo sūnaus tariamai korupcinių ryšių ir šiuo tikslu sulaikęs 391 milijonų JAV dolerių vertės paramą Ukrainai, kurią buvo skyręs JAV Kongresas.

> JAV istorijoje – tai pirmoji apkalta prezidentui dėl su užsienio politika susijusių dalykų. Tad šis apkaltos procesas turėtų poveikį ir tarptautinei arenai.

JAV prezidentui nušalinti Senate reikia 67 balsų. Tai reiškia, kad už JAV prezidento nušalinimą turėtų balsuoti ir dalis respublikonų (respublikonai dabar Senate turi 53 vietas, demokratai – 45). Naujausios visuomenės apklausos rodo, jog 47,6 proc. amerikiečių remia JAV prezidento nušalinimą, 46,1 proc. pasisako prieš, o likusieji neturi nuomonės šiuo klausimu. Vis dėlto Senato rinkimuose svarbi yra ne amerikiečių balsų dauguma, bet visuomenės nuomonė atskirose valstijose. Apklausos rodo, jog prieš prezidento nušalinimą pasisako 29 valstijos iš 50. Iš 35 vietų Senate, į kurias bus galima pretenduoti rinkimuose 2020 m. lapkritį, 20 respublikonų partijos pretendentai siekia perrinkimo. Tokiu atveju, balsuoti už prezidento nušalinimą reikštų politinę savižudybę.

Jeigu D. Trump nebus nušalintas, galimi įvairūs apkaltos padariniai JAV politinei sistemai. Pirma, būtų sukurtas precedentas, jog prezidento turimos galios naudojimas savo asmeniniams interesams yra norma, kaip ir nekonvencinis D. Trump elgesys bei retorika. Kiltų klausimas, ar JAV nebūtų „mažiau respublika” negu kad norėjo jos kūrėjai? Antra, tai galėtų reikšti JAV politinės sistemos transformaciją: kiltų klausimas dėl stabdžių ir atsvarų sistemos efektyvumo bei būtų įtvirtinti Baltųjų rūmų galios svertai užsienio politikos formavime ir įgyvendinime. Tokia situacija valstybei yra pavojinga, nes šalis tampa priklausoma nuo vieno asmens sprendimų ir jo asmeninių nuostatų. Trečia, tai padėtų mobilizuoti D.Trump rinkėjus ir galbūt pritraukti neapsisprendusių rinkėjų balsus. Paprastai visuomenei vienašališki prezidento veiksmai užsienio politikoje atrodo normalu. Ketvirta, tai reikštų JAV politinės kultūros, kuri ilgą laiką rėmėsi tokiais principais kaip laisvė, įvairovė, vienybė, bendruomenės svarba, transformaciją. Kita vertus, tai rodytų, jog demokratija, kurioje sprendimus nulemia balsų dauguma, funkcionuoja.

Neatmestinas variantas, kad dėl vykstančio apkaltos proceso D. Trump gautų papildomo dėmesio žiniasklaidoje ir socialiniuose tinkluose. Tikėtina, jog apkaltos procesas paveiktų prezidento rinkiminę kampaniją – iš respublikonų pusės ji būtų dar aršesnė, su tikrais ir įsivaizduojamais priešais, ir padėtų respublikonams rinkti lėšas rinkiminei kampanijai. D. Trump rinkiminė kampanija, dažnai panaši į spektaklį, turbūt būtų dar vaizdingesnė.

JAV istorijoje – tai pirmoji apkalta prezidentui dėl su užsienio politika susijusių dalykų. Tad šis apkaltos procesas turėtų poveikį ir tarptautinei arenai.

Jeigu D. Trump nebus nušalintas, tai būtų signalas, jog JAV atsisako moralinės lyderystės pasaulyje, kuri iki šiol neva buvo pagrįsta liberalios demokratijos populiarinimu bei sąjungų kūrimu. Taip pat būtų įtvirtinama nuostata, jog transakcinis požiūris JAV užsienio politikoje tampa norma ir vėl kiltų prielaida diskusijai dėl tradicinės JAV užsienio ir saugumo politikos, kuri pasižymi tokiais principais kaip NATO svarba JAV saugumo politikoje, saugumo garantijų Europos šalims akcentavimu, tęstinumo. Tokio scenarijaus atveju, taip pat kiltų klausimas, kiek iš tiesų gali padaryti JAV Kongresas stabdžių ir atsvarų sistemoje, norėdamas įstatyti JAV prezidentą ir tam tikrus JAV tradicinės užsienio politikos rėmus: šio skandalo atveju, paramą Ukrainai skirti nusprendė Kongresas (kuris turi galių užsienio politikos srityje), tuo tarpu D. Trump, neva darydamas spaudimą Ukrainai, neatsižvelgė į priimtą sprendimą. Nesėkminga apkalta D. Trump, ko gero, atvertų dar platesnes galimybes administracijai įgyvendinti „Pirmiausia-Amerika” idėjas. D. Trump apkaltos proceso baigtis tiesiogiai liečia JAV sąjungininkes Europoje, tarp jų ir Baltijos šalis, kurios turės būti „nuolatinėje parengtyje” dėl galimų neprognozuojamų D. Trump administracijos užsienio politikos sprendimų. Iki šiol D. Trump administracija išlaikė tęstinumą transatlantinio regiono atžvilgiu. Vis dėlto, didelė D. Trump komandos dalis, rėmusi tradicinę JAV užsienio politiką, jau yra pasikeitusi. Pastarieji D. Trump sprendimai, pavyzdžiui, įsakymas pašalinti Irano generolą Qasem Soleimani, kuriuo JAV rizikuoja įsivelti į dar vieną karą Vidurio Rytuose, tolesnio stabilumo JAV užsienio politikoje taip pat nežada. Europos šalims vėl gali tekti susitaikyti su situacija, jog JAV dėmesys nukryps į kitus regionus, ir ieškoti išeičių: stengtis būti naudingomis sąjungininkėmis, plėtoti ryšius su atskirais Kongreso nariais, tokiu būdu stengiantis išlaikyti amerikiečių dėmesį. Tikėtina, jog JAV sąjungininkės Europoje gali susidurti su sunkumais laviruojant tarp JAV ir ES politikos tarptautinėje arenoje (ypač dėl su Kinija susijusių klausimų), taip pat – dėl dalyvavimo tarptautinėse operacijose.

Tad 2019-ieji baigėsi politine intriga JAV. Ne mažiau įdomūs žada būti ir 2020-ieji, kurių metu gali pasikeisti tiek Baltųjų rūmų šeimininkas, tiek politinių jėgų konfigūracija JAV Kongrese.

BNS

> Respublikonai, kurie nenori viešų liudininkų apklausų ir turi daugumą JAV Senate, turi visas galimybes pakreipti apkaltos procesą norima linkme.

Dr. Gerda Jakštaitė – Vytauto Didžiojo universiteto (VDU) Politikos mokslų ir diplomatijos fakulteto lektorė, JAV užsienio politikos ekspertė.

DRAUGAS
(USPS-161000)
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500. Fax.: 773-585-8284
Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices.
Subscription Rates: $150.00.

GARBĖS PRENUMERATA **$250.00**
JAV – metams **$150.00** • 1/2 metų **$80.00** • 3 mėn. **$57.00**
Pirma klase – **$340.00** • kartą per savaitę **$240.00**
Į Kanadą – metams **$390.00** (USD) • 1/2 metų **$210.00** (USD) • 3 mėn.**$110.00** (USD)
Į Lietuvą paprastu paštu – metams **$120.00** • 1/2 metų **$66.00**
Internetinė prenumerata – metams **$99.00**

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA
JAV metams **$95.00** • 1/2 metų **$70.00** • 3 mėn. **$48.00**
Į Kanadą– metams **$150.00** (USD) • 1/2 metų **$120.00** (USD) • 3 mėn.**$75.00** (USD)
Į Lietuvą – metams **$70.00**

Mažindami pašto išlaidas, prenumeratos kvitų nesiunčiame. ***„Draugo” prenumerata yra mokama iš anksto.***
Administracija dirba kasdien nuo 9:00 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.
Redakcija dirba kasdien nuo 8:00 iki 4:00, šeštadieniais nedirba.

Administracija – skelbimai@draugas.org., administracija@draugas.org
Reklama – Audronė Kižytė, audreykizys@gmail.com, 630-805-1404

Vyriausioji redaktorė – Ramunė Lapas vyr.redaktore@gmail.com
Redaktorė – Virginija Petrauskienė
Techninis redaktorius – Jonas Kuprys
Korektorė – Dalia Sokienė

Už skelbimų turinį ir kalbą neatsakome.
Straipsnių autorių nuomonė nebūtinai sutampa su redakcijos nuomone.

Įgijusi balsą

Interviu su rašytoja, dailininkė Laima Vince

L. Vince: „Nors faktai ir duomenys svarbūs, mano tikslas – perteikti širdies kalbą". Asmeninio archyvo nuotraukos

Kalbėsimės apie daug šiltų atsiliepimų sulaukusią Jūsų knygą „Mūsų nepalaužė". Ši knyga pirmiau pasirodė anglų kalba. Kai rašėte knygą, kokį įsivaizdavote savo skaitytoją?

Rašydama įsivaizdavau, kad pirmiausiai mano knygą skaitys užsieniečiai – anglai, amerikiečiai. Norėjau, kad jie suvoktų, koks tuo metu buvo sudėtingas laikotarpis. Todėl knygos „Mūsų nepalaužė", kurios angliškasis pavadinimas „Journey into the Backwaters of the Heart", tikslas buvo didaktinis – supažindinti su konkrečių asmenų likimais Lietuvoje po Antrojo pasaulinio karo. Prieš karą Lietuvoje taikiai sugyveno lenkai, žydai, rusai, vokiečiai, lietuviai. Tautybė niekada nebuvo pabrėžiama, išskiriama, ji niekada neskaldė žmonių. „Aušros" mergaičių gimnazijos vienoje klasėje mokėsi žydės, lietuvės, vokietės ir nebuvo jokio rūšiavimo, diskriminacijos. XX a. trečiajame dešimtmetyje Europoje įsivyravus poliarizuojančioms ideologijoms, išryškėjus nacionalizmui, žmonės buvo pradėti skirstyti į kategorijas ir tapo surūšiuoti, suskaldyti. Tuo labiau kad situacija buvo sudėtinga ir likimas mėtė žmones po abiejų kariaujančių ideologijų stovyklas. Pavyzdžiui, vienos žydės-vokietės istorija: iš pradžių buvo įkalinta Kauno gete, vėliau ją kaip vokietę išvežė į Tadžikistano gulagą. O visa tai su ja nutiko, kol ji dar nebuvo sulaukusi net septynerių.

Ar teko girdėti kitataučių asmenų atsiliepimų apie šią knygą?

Taip, nemažai jaudinančių atsiliepimų galima paskaityti „Amazon" tinklalapyje. Knygą perskaitė įvairių tautybių žmonių. Pasakojimai juos sudomino, atvėrė nežinomos jiems istorijos užkulisius. Viena lenkų DP (angl. „displaced person") dukra parašė, kad perskaičiusi šią knygą pradėjo geriau suprasti savo mamos likimo istoriją. Mano kaimynė žydė parašė labai pozityvią recenziją.

Kiek metų praėjo, kol ši knyga pasirodė lietuvių kalba?

Dešimt. Tiesiog turėjau sulaukti to momento, kada Lietuvai šita knyga tapo įdomi leidykla „Alma Littera" pasiūlė išversti ją ir išleisti. Dirbti su šita profesionalia leidykla yra tikrai malonu. Knygos dizaineris Agnius Tarabilda sukūrė patrauklų, įdomų knygos dizainą, panaudojo nuotraukas, surinktas iš įvairių archyvų. Puikiai dirbo knygos redaktoriai, vertėjai, vadybininkė.

Kodėl taip ilgai ši knyga nebuvo išleista Lietuvoje?

Prieš dešimt metų, kai, būdama Lietuvoje, rinkau istorijas šiai knygai, jomis nelabai kas domėjosi. Manau, tam įtakos turėjo pirmieji tremtinių ir rezistentų pasakojimai, užrašyti gana sausokai, nes juos didaktiniais, lietuvių visuomenės švietimo tikslais užrašė istorikai. Jie suminėjo tik pačius faktus ir nesidomėjo žmonių asmeniniais išgyvenimais, patirtimis. Lietuviai tuo metu buvo persisotinę istorinėmis ataskaitomis apie partizanus, tremtinius ir tiesiog prarado susidomėjimą. Tačiau per dešimt metų užaugo nauja karta.

Man atrodo, kad nepriklausomybės pradžioje žmonės nenoriai šnekėdavo apie savo patirtį ir tremtį, tai buvo nepriimtina, žmonės gėdijosi, nes pusšimtį metų jų istorija juos persekiojo tarsi stigma.

Taip, tai tiesa. Dažnai, būdavo, nuvažiuoju, kalbu apie rezistenciją, tremtį su senute, o vaikaičiai atėję po to klausinėdavo, ką močiutė man papasakojo. Vienas iš mano draugų prisipažino, kad jo tėvas tik 1989 m. išdrįso papasakoti, kad Sibire praleido dešimt metų. Žmonės nenorėjo kalbėti apie savo kančias. Agnius Tarabilda nustebo perskaitęs skyrių „Mergaitė be vardo", – nes ta mergaitė Gražina Pucevičiūtė-Palionienė buvo jo kaimynė. Agnius sakė niekad nežinojęs, kad jos tėvas buvo partizanas ir kad jį nušovė, nors vaikystėje jų šeimos labai artimai bendravo.

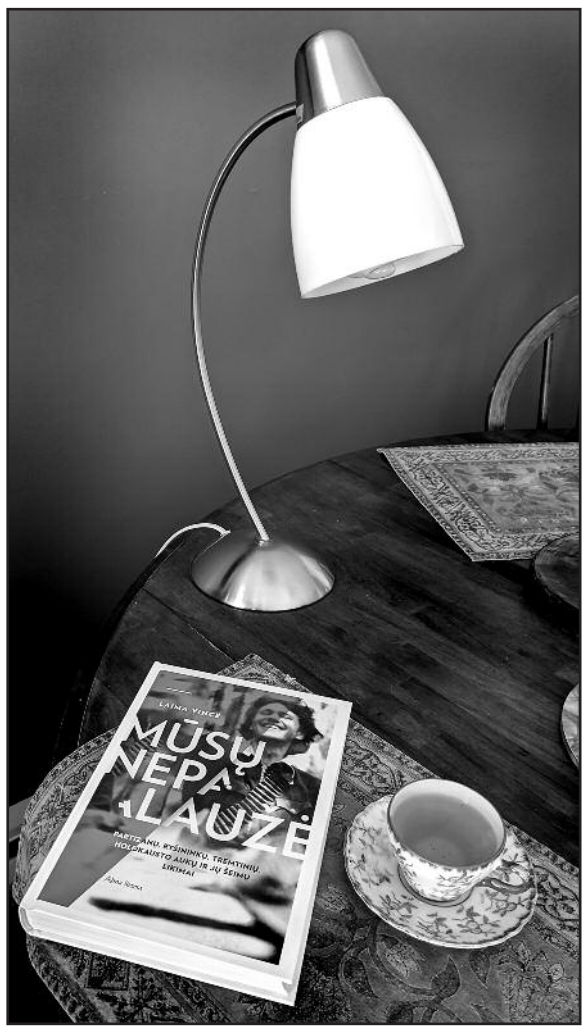

Leidimo lietuvių kalba knyga laukė dešimtmetį.

Kaip gimė ši knyga?

Knygą pradėjau 2007 m. Skaičiau istorikų surinktas ataskaitas, faktus. Tuo metu visą tokią literatūrą leido Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos centro leidykla. Visos užrašytos istorijos buvo sausos, monotoniškos, tarsi negyvos, jokių emocijų, jokių žmogiškų išgyvenimų, vien faktai, skaičiai, datos, vietovardžiai. Jei norim išsaugoti tokias istorijas ir perduoti kitai kartai, privalom užrašyti jas tiksliai taip, kaip žmonės pasakojo, viską, ką pasakojo. Žmonės senatvėje nori išsipasakoti, atsiverti. Tam reikia laiko, negalima jų pertraukinėti klausimais, skubinti. Reikia mokėti išklausyti. Turi atvažiuoti pasiruošęs klausyti kiek reikia, kad atsivertų tai, kas yra arčiausiai širdies, kas svarbiausia. Na, kaip moteris gali atsiverti ir ką gali atsakyti žurnalistams, kai jie paprašo papasakoti, kaip ją kalėjime išprievartavo?

Tekstus užrašiau tiksliai taip, kaip jie buvo papasakoti, nedariau jokios cenzūros. Taikiau amerikietišką modelį. Jis grindžiamas jautrumu pasakotojo emocinei būsenai, jam būdingas tikslus užrašymas nieko nepraleidžiant, netrumpinant, nekeičiant. Pavyzdžiui, nuėjus pas žmogų, kuris praleido kalėjime ketvirtį amžiaus, privalai išklausyti, kaip jis deklamuoja meilės eilėraščius, skirtus žmonai, kai ją pagaliau pamatė po ilgo išsiskyrimo. Tai nėra istorinis pasakojimas. Jame fiksuojami nušvitimai, tokie netikėti įžvalgos momentai, keičiantys viso gyvenimo kryptį. Nors faktai ir duomenys išliko svarbūs, bet aš kartu su jais perteikiau žmonių pasakojimus kaip menininkė, kurios tikslas – perteikti jų širdies kalbą.

Paminėjote nušvitimus. Tai reti blykstelėjimai gyvenime, kurie ima ir pakeičia gyvenimo kryptį. Ar galite pasidalinti tuo nušvitimu, kuris paskatino Jus tapti rašytoja? Apie tai praėjusį mėnesį LR generaliniame konsulate New Yorke pasakojote savo senelio, šviesaus atminimo pirmojo ambasadoriaus prie Suvienytų Tautų Aniceto Simučio minėjime.

Taip, tai nutiko man besimokant Vasario 16-osios gimnazijoje Vokietijoje. Šaltojo karo laikais ryšius su išeivija palaikė Sovietų Lietuvos propagandinė organizacija „Tėviškės" draugija, kasmet kviesdama mūsų gimnazijos moksleivius į apmokėtą kelionę po sovietinę Lietuvą. Tikslas – supažindinti su „socializmo rojumi". Iš esmės tai buvo propagandinė kelionė. Kai mane atrinko, aš iškart paskambinau savo seneliui į New Yorką ir pasakiau, kad tikrai nevažiuosiu, nes nenorėčiau, kad išeivijos lietuvių visuomenėje jį apkalbėtų ir apkaltintų bendradarbiavimu su komunistais dėl anūkės, kuri po sovietų okupuotą Lietuvą sau mielai keliauja. Mano senelio atsakymas tuo metu, kai man buvo vos septyniolika, iš esmės pakeitė mano mąstymą ir požiūrį visam gyvenimui. „Mane apkalbinės ir mane puls nežiūrint to, ar tu važiuosi į Lietuvą, ar ne, – pasakė jis. – Tai tu nuvažiuok į Lietuvą, viskuo domėkis, klausykis atidžiai, ką žmonės kalba apie tą santvarką, pasikalbėk su visais žmonėmis, išklausyk jų nuomones, stebėk ir užsirašyk viską savo dienoraštyje. O kai susitiksime vasarą, tu man papasakosi".

Nukelta į 11 psl.

TELKINIAI

LEMONT, IL

Marija su tėvais ir renginio organizatoriais – JAV LB Lemonto apylinkės valdybos nariais.

Marija su 1990-ųjų „Misija Sibiras" dalyve Ale Asadauskaite-Bizys.

Lietuva – NE TIK GEOGRAFINĖ VIETA

JANINA SUČYLIENĖ

Sekmadienį prieš Kalėdas, po šv. Mišių, JAV Lietuvių Bendruomenės (LB) Lemonto apylinkės valdyba išeivijoje gyvenančius tautiečius pakvietė į susitikimą su šių metų „Misija Sibiras19" dalyve Marija Čyvaite. Džiugu tai, kad prieš šešerius metus mergina buvo Maironio lituanistinės mokyklos absolventė, o šiais metais Ohio valstijoje, College of Wooster universitete, ji baigė Sociologijos ir rusų kalbos studijas (rusų kalba, literatūra, kinas, politika, istorija). Marija laisvai ir sklandžiai kalba lietuviškai, o rusų kalbos žinios jai padėjo bendrauti su ekspedicijoje sutiktais vietiniais gyventojais.

Jaunos prelegentės puikiai ir atsakingai paruošta ekspedicijos pristatymo vaizdinė ir žodinė programa sudomino ir pritraukė įvairaus amžiaus klausytojų.

Bendras siekis

Graži ir kartu LB Lemonto apylinkės valdybą įpareigojanti tradicija – organizuoti išeivijos lietuvius buriančius, vienijančius ir šviečiančius renginius. Žinia, valdybą sudaro tik keli lietuvybės saugojimui, puoselėjimui ir sklaidai savo laisvalaikį aukojantys lietuviai su nenuilstančia, neleidžiančia nei sau, nei nariams pavargti pirmininke Violeta Valaityte. Tiesa, ji gebėjo apie save suburti panašių siekių žmones, todėl komandinio darbo vaisiai džiugina ne tik rengėjus, bet ir LB Lemonto apylinkės organizuojamų renginių lankytojus.

Kad būtų sėkmingai išspręsti svarbūs ir atsakingi organizaciniai klausimai, be įdėto darbo būtinos ir lėšos. Todėl prieš kiekvieną renginį valdybos nariai patys ruošia svečiams užkandžius, vaisius, kavą ir pyragėlius. Už simbolinį mokestį, o surinkti pinigai jau renginio metu paskirstomi, padengiant išlaidos ir atlyginant lektoriui ar meninės dalies autoriui.

Naudodamasi proga LB Lemonto apylinkės valdyba dėkoja visiems tautiečiams ir bičiuliams už dalyvavimą renginiuose ir tokiu būdu prisidėjimą prie lietuvybės išlaikymo, tradicijų tęstinumo ir malonaus pasibuvimo kartu.

Gilios ir tvirtos lietuvybės šaknys

Renginio dalyvius pasveikino LB Lemonto apylinkės pirmininkė V. Valaitytė. Pristatyti jaunąją lektorę pakvietė Marijos tėvą Saulių Čyvą – nuo mažens veiklų JAV LB narį. S. Čyvas daug metų talkino moksleivių bei studentų ateitininkų veiklai, taip pat daug metų dirba Lietuvių Fonde.

M. Čyvaitė buvo kruopščiai ir atsakingai parengusi puikų įvairaus amžiaus lietuvių jausmus palietusį pranešimą. Dainos Čyvienės nuotraukos

Ne mažiau aktyvi ir veikli Marijos mama – Daina Kamantaitė-Čyvienė. Ji tiek pat panirusi į lietuvių veiklą išeivijoje, kaip ir jos vyras. Daina ruošia šeimos stovyklą Dainavoje, prisideda prie „Vaiko vartai į mokslą" veiklos. Tiesa, turbūt tautiečiai seniai pastebėjo, kad Daina beveik visada su fotoaparatu – jos foto reportažuose atgimsta ir ilgam išlieka lietuvių veikla išeivijoje.

S. Čyvas su meile pristatė Mariją, savo jauniausiąją atžalą. „Mūsų šeimoje yra penki vaikai ir nuo pirmųjų dienų jie visi buvo auklėjami lietuviška dvasia, – kalbėjo jis. – Jiems nuolat buvo primenama, apie mūsų tautos, kalbos, papročių ir kultūros svarbą, kalbos išsaugojimą ir jos puoselėjimą. Todėl visi vaikai lankė lituanistinę mokyklą, šoko tautinius šokius, dainavo vaikų chore 'Vyturys', lietuvių krepšinio klube 'Lituanica' žaidė krepšinį, lankė 'Dainavos' stovyklą ir aktyviai dalyvavo Ateitininkų veikloje".

Laimingas tėvas pasidžiaugė, kad neseniai Marija baigė studijas, o nuo darželio iki dvyliktos klasės lankė katalikiškas mokyklas – St. Joseph Catholic Elementary School, gimnaziją – Benet Academy. Aštuntoje klasėje mergaitė pradėjo žaisti tinklinį ir jį žaidė universiteto komandoje. Besimokydama gimnazijoje ir universitete Marija savanoriavo įvairiose vietose: keturis kartus (2014–2017 m.) vyko į Appalachia kalnus JAV, kur atstatinėjo namus, 2015 m. atliko panašų darbą El Salvadore, o 2019 m. – Tijuanoje, Meksikoje.

Marija – trečioji „Misija Sibiras" dalyvė iš JAV

Marija pasakojimą apie ekspediciją pradėjo nuo to, kaip gimė mintis dalyvauti projekte ir kaip ji buvo atrinkta. „Pirmą kartą apie 'Misija Sibiras' sužinojau prieš porą metų, – prisiminė ji. – Tąsyk paklausiau savo draugės iš Lietuvos, kokia tai misija. Ji man pasakė, kad po pirmos atrankos vyksta bandomasis žygis. Tada svarsčiau, kad man nėra nė menkiausios galimybės patekti į komandą, nors pati ekspedicija atrodė labai patraukli ir maniau, kad labai tikčiau tokioje programoje. Šiais metais, kai ekspedicijos organizatoriai paskelbė, jog prasideda atranka į 2019 m. komandą, aš per vieną savaitę sulaukiau žinučių iš draugų ir pažįstamų, kad turėčiau pateikti prašymą. Po pokalbio su 'Misija Sibiras' vadovais per savo gimtadienį sužinojau, kad patekau į šių metų komandą".

Marija buvo trečioji iš Amerikos, pakviesta dalyvauti. 2006 m. ekspedicijoje dalyvavo Justinas Riškus, 2018 m. – Enija Davidonytė (gimusi Lietuvoje, bet nuo mažens gyvenanti Amerikoje).

Tikslas – prisiliesti prie gyvos tautos istorijos

Marijos pasakojimą iliustravo ekspedicijos komandos nario Armo Rudaičio sukurti ir redaguoti filmai. „PowerPoint" prezentacija buvo sukurta profesionalų pagal ekspedicijos komandos ir vadovų pageidavimus ir reikalavimus. Susitikimo metu demonstruotos ir ekspedicijos narių darytos nuotraukos.

Rodydama vaizdo įrašus ir stabtelėdama prie įsimintinų vietų, ypatingų susitikimų, įamžintų ilgų darbo valandų siekiant baigti pradėtą darbą, Marija keletą kartų pabrėžė, kad pagrindinis šio projekto tikslas – važiuoti į lietuvių trėmimo ir kalinimo vietas Sibire, Kazachstane ir kitose buvusiose Sovietų Sąjungos vietovėse, gyvai prisiliesti prie tos istorijos, surasti ir sutvarkyti lietuvių kapus, parvežti dar gyvų istorijų, liudininkų pasakojimų ir patirtį, įspūdžius, išgyvenimus paskleisti tarp lietuvių, skatinant išsaugoti užmarštin grimztančią mūsų tautos istoriją.

Pasak prelegentės, svarbiausia, kad ekspedicijos metu jauni žmonės gali gyvai ir giliau susipažinti su Lietuvos istorija, turi galimybės prisidėti prie jos išsaugojimo ir savo pavyzdžiu skatinti jaunesniąją kartą tą atmintį išlaikyti.

Istorija iš liudininkų lūpų

Klausytojams buvo žingeidu, kokie Kazachstano platybėse sutikti žmonės ekspedicijos dalyviams labiausiai įsiminė. „Iš lietuvių, su kuriais susitikome prieš ekspediciją ar ekspedicijos metu, man didžiausią įspūdį paliko Antanas Seikalis, – sakė Marija. – Su juo susitikau prieš ekspediciją, jis į Kazachstaną buvo ištremtas kaip politinis kalinys. Mane labai sugraudino jo papasakota istorija apie sukilimą lageryje, kurio metu Antanas matė, kaip

jo 25 m. brolis buvo nužudytas".

Ekspedicijos dalyviai susitiko su keliais iki šiol ten tebegyvenančiais lietuviais. Vienas iš jų – Dimitrijus. Deja, jis nebekalba lietuviškai. Jo tėvai buvo politiniai kaliniai, ir jis gimė Kazachstane. Jaunimui jis sakė, kad save laiko lietuviu ir su malonumu keletą kartų susitiko su ekspedicijos dalyviais, bendravo, padėjo ir dalyvavo vieno iš koplytstulpių pastatyme.

Atlikta daugiau nei planuota

Marija pasakojo, kad pagrindinis komandos darbas vyko kapinėse. Jaunimas ieškojo lietuvių kapų. „Šis uždavinys buvo nelengvas todėl, kad kapinės Kazachstane labai apleistos. Sunku buvo eiti tarp aptvertų kapų per aukštą žolę, o kasdien, po vakarienės, iki pirmos ar antros valandos nakties ruošėm koplystulpius. Šis uždavinys irgi nelengvas – mes patys sugalvojom jų dizainą, tada šveitėm, matavom, pjaustėm medieną ir montavom kryžius", – glaustai dienų darbus apibūdino ekspedicijos dalyvė.

Anot Marijos, jai labiausiai patiko stovyklautojų gyvenimas. „Miegojome palapinėse, ruošėm maistą ant laužo, gyvenome be jokių technologijų, net telefonus buvome palikę Lietuvoje. Ekspedicijos stovyklavietėje visų nuotaika buvo euforiška", – kupina gerų emocijų kalbėjo mergina ir pridūrė, kad galvodama apie komandą dar prieš ekspediciją labiausiai jaudinosi dėl bendravimo su projekto dalyviais. Juk ji vienintelė iš Amerikos, o tai didžiulis kalbos, kultūros, tradicijų, bendravimo skirtumas. Tačiau jos nuogąstavimai išsisklaidė pirmą kartą susitikus su komanda. „Jau tada supratau, kad aš be reikalo rūpinausi. Komandą greitai įsimylėjau. Labai gražiai jie mane priėmė, ir greit tapome geriausiais draugais, jais ir iki šiol likome", – džiaugėsi Marija.

Apibendrindama 10 dienų trukusią ekspediciją, Marija paminėjo svarbiausius komandos darbus. Per tas dienas jaunimas iššukavo 18 kapinių, surado 130 lietuvių kapų, pastatė du koplystulpius ir vieną kryžių. Pasak Marijos, savanorių komanda atliko tiek, kiek tikėjosi, ir dar daugiau.

Kiekvienas pasaulio lietuvis reikalingas Lietuvai

„Aš niekada nepamiršiu komandos. Tie jauni lietuviai, kurie pateko į ekspedicijos komandą, yra ypatingi piliečiai. Jie myli Lietuvą ir nori išsaugoti jos istoriją. Man buvo labai gera, įdomu, prasminga ir tikslinga būti tarp jų. Kartu mes juokavome, kartu ašaras braukėm, kartu prisilietėm prie dar gyvos Lietuvos istorijos, – jausmingai kalbėjo pranešėja. – Kita akimirka, kurios tikrai nepamiršiu – tai mūsų paskutinis vakaras stovykloje prieš išvykstant. Po vakarienės, kai sėdėjome prie laužo, mūsų vadovas Arnoldas pakvietė pasidalinti mintimis. Beveik visi kažką pasakė. Rūta labai gražiai kalbėjo apie komandos dinamiką ir kad jai keista, jog mes tapome tokie artimi, nors vienas su kitu esame praleidę mažai laiko. Kai man reikėjo kalbėti... Oi, kaip apsiverkiau. Padėkojau komandai, kad jie mane taip gražiai priėmė. Dar pasakojau, kaip dažnai sunku būti Amerikos lietuve, kalbėjau apie sunkumus išlikti lietuve gyvenant kitoje šalyje. Dažnai jaučiuosi nepilnaverte lietuve, bet man ekspedicija patvirtino, kad Lietuva yra ne tik geografinė vieta. Lietuva – tai žmonės, gyvenantys visame pasaulyje, o kiekvienas pasaulio lietuvis yra reikalingas Lietuvai".

Po Marijos, buvusios mano lituanistinės mokyklos mokinės, nuoširdaus pasisakymo, nebekilo noro dar kažką pridurti... Šaunuolė mergina! Ji – tikra patriotė, širdimi ir protu sugėrusi tėvų meilę Lietuvai – panorusi pati prisiliesti prie to, apie ką buvo girdėjusi, skaičiusi ar filmuose mačiusi. Marija – pavyzdys jaunimui. Kvieskite ją į susitikimus, skleiskite Lietuvos praeities šviesą ir tiesą augančioms kartoms.

Smagu tai, kad po renginio garbaus amžiaus žmonės turėjo ko jaunos prelegentės paklausti. Rutuliojosi puikus kartų dialogas, kurį pagyvino iš salės pakilusi Alė Asadauskaitė-Bizys savo kukliu pastebėjimu, kad 1990 m. ji su seserimi dalyvavo ekspedicijoje į Sibirą iš Lietuvos. Toks netikėtumas dar kartą patvirtina, kad ir labai maža mūsų Lietuva, bet jos garbių piliečių gali sutikti pačioje netikėčiausioje situacijoje. Ir vėl atminty suskambo J. Strielkūno eilutė: „Kai numirsiu, nerašykit mano vardo, žmonės, parašykit žodį Lietuva..."

P. S. **Kitas tradicinis LB Lemonto apylinkės valdybos renginys numatytas 2020 m. sausio viduryje. Jis skirtas Sausio 13-ąją žuvusiems atminti, tų dienų įvykių svarbai ir reikšmei Lietuvos valstybei įprasminti bei perduoti jaunajai kartai.**

Lietuvoje vargonavo svečias iš New Yorko

Pernai Balzeko lietuvių kultūros muziejuje mokslinį darbą dirbęs ir ,,Drauge" ne vieną straipsnį parašęs muzikologas, humanitarinių mokslų daktaras, Kauno technologijos universiteto profesorius Darius Kučinskas, dalijasi muzikinėmis naujienomis iš Lietuvos. – Red.

DARIUS KUČINSKAS

2020-uosius metus Lietuvos Nacionalinė filharmonija pradėjo vargonininko Virginijaus Barkausko (New York) koncertu. Praėjusį šeštadienį, sausio 4 d. pilna 678 vietų filharmonijos didžioji koncertų salė sveikino į tėvynę su koncertu atvykusį solistą ir koncerte taip pat dalyvavusius kitus muzikus – dainininkę Simoną Liamo, arfininkę Gabrielę Beinarytę, ansamblį „Musica Humana" (vadovas Robertas Beinaris) ir Vilniaus universiteto kamerinį orkestrą (vadovas Modestas Jankūnas). Koncertas buvo skirtas prancūzų muzikai ir vadinosi „Prancūziškos svajos". Tad šiais „aromatingais" sąskambiais ir tonais muzikantai apgaubė klausytojus nuo pirmosios akimirkos.

Koncertą pradėjo gražus šeimyninis duetas – žymiausias Lietuvos obojininkas Robertas Beinaris kartu su dukra Gabriele (arfa) atliko Claude Debussy „Svajonę", o vėliau – dar du Debussy šokius obojui ir arfai. Beinarių pavardė Lietuvoje yra garsi, kaip kadaise Bacho Vokietijoje. Plati Beinarių giminė pasižymi išskirtiniu polinkiu į muziką – muzikuoja ir profesionalo kelią yra pasirinkusios jau kelios kartos. Tarp jų – ryškiausia Lietuvos chorvedė Danguolė Beinarytė, birbynininkas Arnoldas Beinaris, pianistė

Koncertuodamas Lietuvos Nacionalinėje filharmonijoje, vargonininkas Virginijus Barkauskas pasirodė puikiai.
D. Kučinsko ir V. Barkausko nuotraukos

Areta Beinarytė, dainininkas Martynas Beinaris, smuikininkės Karolina bei Klementina Beinarytės, altininkė Gertrūda Beinarytė. O koncerte pasirodė ir viena jauniausių giminės atžalų – Gabrielė Beinaryte, dar studijuojanti Lietuvos muzikos ir teatro akademijoje. Koncerto metu obojininkas Robertas Beinaris pasirodė ne tik kaip solistas, bet ir dirigentas, gerai įvaldęs batutą ir tinkamai jos mostais vedęs visą koncertą. Neatsitiktinai Robertas Beinaris jau porą metų yra ansamblio „Musica Humana" meno vadovas ir pagrindinis dirigentas.

Solistė Simona Liamo (sopranas) kartu su ansambliu „Musica Humana" koncertuoja jau daugelį metų. Baigusi studijas Vilniuje pas profesorę Ireną Milkevičiūtę, vėliau Simona Liamo dar tobulinosi pas Violetą Urmaną, Ramintą Lampsatytę ir kitus žymius muzikus. Koncerte Simona atliko garsių prancūzų kompozitorių Camilee Saint-Saëns, Cesar Franck, Jean-Baptiste Faure, Francis Poulenc ir rečiau Lietuvoje atliekamo kompozitoriaus Jean-Paul-Egide Martini dainas.

Vargonai Nacionalinėje filharmonijoje, tenka pripažinti, skamba retai. Dėl to vargonininko Virginijaus Barkausko pasirodymas tapo viso koncerto intriga. Parinkti kūriniai leido solistui pademonstruoti ne tik savo profesionalumą, bet ir vargonų galimybes. Virginijus griežė keletą solo kūrinių vargonams ir taip pat pirmą kartą Lietuvoje nuskambėjusį Francis Poulenc Koncertą vargonams, stygniams ir timpanams. Prancūzų kompozitorių muzika vargonams sudaro reikšmingą Virginijaus Barkausko repertuaro dalį. Galbūt tam įtakos turėjo pažintis ir bendravimas su žymiausiu visų laikų lietuvių vargonininku virtuozu Jonu Žuku (1907–2004), baigusiu studijas Paryžiuje (pas garsųjį vargonininką ir kompozitorių Marcel Duprè), po karo pasitraukusiu į JAV ir iki mirties gyvenusiu New Yorke. Virginijaus Barkausko atliekami prancūzų kompozitorių kūriniai vargonams solo (Louis Verne „Westminsterio karilionas", Charles-Marie Widor Allegro iš Simfonijos vargonams Nr. 6 ir „bisui" atliktas Louis Verne Impromtu) išsiskyrė profesionaliu ir virtuozišku vargonų valdymu, tinkamai parinktais registrais, stiliaus pojūčiu. Taip pat jautėsi didelė koncertinė solisto patirtis bei gebėjimas operatyviai prisitaikyti prie specifinės filharmonijos akustikos, kuri vargonams, deja, nėra labai tinkama (stokojama bažnyčioms būdingo aido ir besitęsiančio garso).

Centrinis ir solidžiausias koncerto kūrinys buvo nukeltas į koncerto pabaigą. Tai jau minėtas F. Poulenc koncertas vargonams. Čia didžiausias iššūkis teko dirigentui – suvaldyti sudėtingą kūrinio faktūrą ir nemažą atlikėjų būrį – kūrinį atliko jungtinis „Musica Humana" ir Vilniaus universiteto kamerinis orkestrai. Ne mažesnis iššūkis teko ir pačiam solistui – vargonininkui, kuris griežė nusisukęs nuo dirigento (taip filharmonijoje sumontuoti vargonai) ir jį stebėjo per veidrodėlį. Greta ansambliškumo teko įveikti ir dinaminius kūrinio iššūkius – tose vietose, kur styginiai griežė pianissimo, sunku buvo rasti tinkamus vargonų tembrus, kurie atitinkamai derėtų prie styginių skambėjimo. Norisi pasidžiaugti, kad su visais meniniais ir techniniais iššūkiais visi muzikantai susitvarkė nepriekaištingai.

Taigi, koncertinis šių metų sezonas Lietuvos Nacionalinėje filharmonijoje atidarytas. Tikėkimės, kad atlikėjai ras galimybę savo muzikavimu pradžiuginti ir visus kitus, už Lietuvos ribų gyvenančius tautiečius – čia jie yra visuomet laukiami.

ATŽALYNAS

Gruodis **Nr. 31**

„Auk, žydėk, klestėk ir savo Tėvynę mylėk!”

Stiebkimės, tieskime rankas į viršų lyg žali medžiai į dangų, aukime savo mintimis ir tobulėkime savo dvasia, gerais darbais puoškime save ir garsinkime Tėvynę.

Redaktorės žodis

Su paskutiniu 2019 metų mėnesiu baigėsi Pasaulio lietuvių metai, kai buvo skirtas didesnis dėmesys išeivijos lietuvių veiklai, būtent todėl buvo svarbu tapti matomais, tarsi atsiskaityti Lietuvai, pasauliui už savo nuveiktus darbus. Iš tiesų buvo atlikta daug prasmingų darbų: mokinių laimėtos prizinės vietos konkursuose, organizuota gražių, Lietuvą šlovinančių švenčių, parašyta daug straipsnių, rašinių, sukurta eilėraščių. Džiaugiamės, kad mūsų mokyklos bendruomenės du žmonės nominuoti „Globalios Lietuvos apdovanojimams”: Aurimas Sabulis nominuotas „Už sugrįžimą investicijomis” kategorijoje ir rašytoja Evelina Daciūtė – „Už Lietuvos vardo garsinimą pasaulyje”. Mūsų dideliam džiaugsmui rašytoja Evelina Daciūtė tapo laureate. Sveikiname visus laureatus, sveikiname „Draugo” redakciją, pelniusią apdovanojimą „Už viso gyvenimo nuopelnus”. „Global Lithuanian Leaders” – tai vieninteliai apdovanojimai, kurie pagerbia visame pasaulyje gyvenančius ir dirbančius lietuvius ar su Lietuva save siejančius asmenis už jų profesinį įsitraukimą į Lietuvos gyvenimą – tai labai svarus įvertinimas ir pelnyti apdovanojimai. Šių žmonių ir kolektyvų įvertinimas – tai sektinas pavyzdys vaikams, mokyklos mokiniams. Tačiau su pasibaigusiais metais nesibaigia lietuvių veikla už Atlanto. Visi ruošiamės Lietuvių Šokių šventei, kurioje dalyvauti yra ne tik pareiga, bet ir garbė, todėl dėkojame šokių mokytojai Eglei Parker, kuri nenuilstamai moko mokyklos šokių kolektyvą „Eglutė” ir Vašingtono lietuvių bendruomenės „Juostos” jaunių grupę. Repeticijos vyksta ir mokykloje, ir LR ambasadoje. Gruodis – tai Advento laikotarpis, kada visi ruošėmės šventiniam Kalėdų koncertui mokykloje, Kūčioms, šventoms Kalėdoms, gaminome žaisliukus, dekoracijas, rašėme sveikinimus – atlikome savo darbų ataskaitą. Mokyklos pirmo pusmečio veiklą vainikavo šventinis koncertas, kuriam visa mokyklos bendruomenė atsakingai ruošėsi. Pradžiugino mokiniai tėvelius, senelius, mokytojus nuotaikingu vaidinimu, skambiomis dainomis ir prasmingomis giesmėmis, eilėraščiais, todėl Kalėdų Senelis gyrė vaikus ir teikė jiems dovanėles. Šventę baigėme mokinių šokiais ir vaišėmis. Dėkojame mokytojoms, ruošusioms koncertą, mamytėms ir tėveliams – už vaišes ir dovanas, dėkojame rėmėjams už paramą mokyklai.

Mokytoja Marija Dainienė

Dainuoja mokyklos choras, dirigentė Viktorija Zaborienė.

Mokyklos Kalėdų kiškiai. Mokyklos archyvo nuotraukos

MANO LIETUVA

Tęsiamas mokyklos šeimų projektas „Rašau savo šeimos istoriją – Aš ir Lietuva”. Šeimos istoriją dažniausiai rašo mamos, tėčiai, bet šį kartą Vilimų istoriją rašo jų dukra, mūsų mokinė Izabelė Vilimas. Gražu, kad įsijungia jauniausioji karta, kuri perima kalbą ir tradicijas iš savo tėvų. Sektinas pavyzdys, kai iš tėvų lūpų išgirstą istoriją užrašo dukra – tai ir yra projekto tiesioginis tikslas – pasakoju savo vaikams.

Mes visi – Lietuvos vaikai

Kai lietuviams atsivėrė galimybė keliauti po pasaulį, prasidėjo mūsų šeimos istorija už Atlanto, Amerikoje. Mano seneliams Genutei ir Eugenijui Stasiuliams, gyvenusiems Vilniuje, pirmą kartą pavyko atvykti į Ameriką 1987 metais aplankyti nuo sovietų režimo pasitraukusio prosenelio Felikso Juodkos, mano močiutės tėvelio, gyvenusio Čikagoje.

Seneliai, apsilankę Amerikoje, nutarė persikelti gyventi į Čikagą, kadangi buvo reikalinga priežiūra pasiligojusiam proseneliui. 1989 metų rudenį seneliams nebuvo lengvas sprendimas. Tuo metu dar neaiški politinė situacija Lietuvoje ir nenuspėjama šalies ateitis padėjo seneliams apsispręsti. Jie pardavė Vilniuje namus ir, susidėję daiktus į kelis lagaminus, sužinojo, kad prosenelis Feliksas staiga mirė. Bet seneliams nebuvo kitos išeities, kaip palikti Lietuvą ir vykti į Ameriką, nes jau namai buvo parduoti.

Taip mano mama Rasa Stasiulytė su seserim Paule ir tėveliais atvyko į Čikagą. Nebuvo lengva pradėti naują gyvenimą svetimoje šalyje. Atvykę seneliai susipažino su prosenelio draugais, kurie padėjo įsikurti netoli Pasaulio lietuvių centro, Lemonte, padėjo susirasti darbus.

Seneliai aktyviai įsijungė į Lemonto lietuvių bendruomenės gyvenimą. Mano mamai Rasai tada buvo 16 metų. Ji pradėjo lankyti mokyklą, o šeštadieniais dirbo lituanistinėje Maironio mokykloje mokytojos padėjėja, o vėliau mokytoja. Su džiaugsmu šoko lietuvių tautinius šokius „Spindulio” grupėje. Ir taip pamažu įleido šaknis į šią žemę ir perprato amerikietiško gyvenimo taisykles.

Panašiu laiku į Čikagą atvyko mano seneliai iš tėtės pusės – Vilimų šeima, kilusi iš Mažeikių, aplankyti ir globoti tetos, gyvenusios Marquette Park. Taip atvyko mano tėtis Tomas Vilimas.

Kadangi lietuvių bendruomenė tuo metu dar nebuvo didelė, lietuviai dažnai susitikdavo ir vieni kitus gerai pažinojo. Mano tėtis Tomas šoko „Grandies” lietuvių tautinių šokių grupėje. Jo tėveliai Irena ir Zigmantas Vilimai irgi buvo aktyvūs Lietuvių Bendruomenės nariai. Mano babytė Irena dirbo mokytoja Čikagos lituanistinėje mokykloje.

Mano tėtis ir mama tais pačiais metais studijoms gavo Lietuvių Fondo stipendiją. Koks lemtingas sutapimas! Taip pirmą kartą mano tėveliai susipažino 1994 metais spalio 29 d. Lemonte, Lietuvių Fondo pobūvyje, stipendijų teikimo ceremonijoje. Abu jie buvo antro kurso studentai. Nuo to laiko ir prasidėjo jų draugystė, o 1999 metais birželio 5 dieną jie susituokė Pasaulio lietuvių centre, J. Matulaičio bažnyčioje.

Mano mama, baigusi Lewis universitetą, įgijo bakalauro laipsnį ir dirbo Rush universiteto ligoninėje kardeologijos reanimacijos skyriuje Čikagoje.

O tėtis, baigęs St. Xavier universitetą ir įgijęs biologijos mokslų bakalauro laipsnį, dirbo ir toliau mokėsi Čikagos universitete, atlikdamas mokslinius tyrimus, siekdamas išrasti vaistus nuo vėžio. Vėliau apsigynė biologijos mokslų daktaro laipsnį.

Izabelė Vilimas. Paulinos Buzaitės nuotr.

Mes šeimoje esame du vaikai: vyresnis brolis Paulius ir aš – Izabelė.

Mano tėveliai dėl darbo pasiūlymo 2007 metais persikėlė gyventi į Philadelphia, 2009 metais, kai mano tėtis, gavo darbo pasiūlymą NCI Leidos kompanijoje, šeima persikėlė gyventi į Maryland valstiją. Dabar mano tėtė dirba vyresniuoju mokslininku, atlieka vaistų paieškos nuo vėžio mokslinius tyrimus. Mano mama dirba NIH NCI klinikose, Clinical Research Associate, plaučių vėžio ligų skyriuje.

Kadangi mano abu tėveliai Rasa ir Tomas Vilimai, gimę ir užaugę Lietuvoje, todėl nori, kad ir mes, jų vaikai, gimę ir užaugę Amerikoje, žinotume savo kilmę, mokėtume lietuvių kalbą, kad galėtume susikalbėti su seneliais, nepamirštume Lietuvos istorijos, lietuviškų tradicijų ir išliktume lietuviais. Nuo mažens mus auklėjo lietuviška dvasia. Mes su Pauliumi lankėme lituanistines mokyklas, su šeima šokome 2012 metais JAV lietuvių tautinių šokių šventėje Bostone, mes su Paulium dalyvavome 2016 metais JAV lietuvių tautinių šokių šventėje Baltimorėje ir 2014 m. Lietuvių dainų šventėje Čikagoje.

Mano tėveliai mus išmokė ne tik kalbėti lietuviškai, šokti ir dainuoti, bet ir pamilti krepšinį ir tapti krepšinio sirgaliais.

Tėveliai kelis kartus lankėsi Lietuvoje. Pirmą kartą 2016 metais jie Lietuvą parodė ir mums. Man labai patiko Lietuva, ypač Vilnius, Trakai ir Nida. Dar turėjau galimybę pamatyti tėvelio močiutę, savo promočiutę, gyvenančią Mažeikiuose, susipažinau su pusseserėmis ir pusbroliais.

Didžiuojuosi, kad esu lietuvė ir už viską esu dėkinga savo šeimai.

Izabelė Vilimas, 8 klasė

MOKINIŲ KŪRYBA

Snaigė

Viltė Vaškelevičiūtė. Šeimos albumo nuotr.

Seniai, labai seniai puriame, dideliame debesyje gyveno baltutė snaigė. Jos vardas buvo Monika. Ji nieko nebijojo, buvo drąsi ir linksma. Bet staiga užklupo baisi ir šalta audra. Snaigė Monika negalėjo išsilaikyti debesyje, ją nupūtė vėjas į žemę. Snaigę skraidino vėjas tai į vieną, tai į kitą pusę. Monika verkė ir prašė vėjo sustoti ir grąžinti ją atgal į debesį. Vėjas sukluso ir pabandė pūsti snaigę atgal į debesį, bet jam nepavyko.

Atsiprašau, – sakė vėjas, – bet man per sunku.

Visos snaigės jau krenta į žemę, ir Monika švelniai nusileido ant didelės pusnies ir tyliai pradėjo verkti. Ją išgirdo šalia pusnies stovėjusi violetiniu paltuku mergaitė.

Kodėl tu verki? – paklausė mergaitė.

Aš nukritau ant žemės, bet labai noriu būti tame dideliame, gražiame debesyje.

Mergaitei Emai pagailo snaigės ir ji nusprendė padėti.

Kaip puiku! – sušuko snaigė.

Ema paėmė mažą snaigę ant pirštinėto delno ir nusinešė ant batuto. Ji snaigę vis mėtė ir mėtė į viršų, šokinėdama batute, bet snaigė nepasiekė debesies. Abi nuliūdo. Staiga mergaitė sugalvojo kitą planą.

Aš tave nuskraidinsiu į tą didelį, gražų debesį balionu!

Ema pripūtė raudoną balioną, ant jo pasodino snaigę ir paleido skristi į dangų. Snaigė buvo labai laiminga ir mojavo Emai. O Ema besišypsodama prabudo iš savo gražaus ir mielo sapno.

Viltė Vaškelevičiūtė,
8 metai

Šviesiais plaukučiais, žydromis akimis, užsisvajojusi maža mergaitė, susikuria savo pasakišką pasaulį, kuriame kiekvienas daiktas kelia jai įvairias asociacijas ir kaip gyvas pavirsta veikėju. Taip nejučiomis, be konkrečios užduoties kurti tekstą, Abigailė, piešdama piešinį konkursui, kurio tema – „Siekti žvaigždes", ramiai braižydama formas, kūrė pasaką. Pasakos veikėjai – kažkuriukai. Tie, kurie kažkur gyvena, yra kažkuriukai. Jų niekas nematė, niekas nežino, kaip jie atrodo, bet į Abigailės pasaką jie ateina iš girdėto eilėraščio.

Kažkuriukai

Abigailė Vaitkevičiūtė.
Šeimos albumo nuotr.

Labai labai seniai, kai pasaulyje gyveno pirmas karalius, buvo tokia mergaitė. Ji pasigamino kopėčias, kurias aitvaras užkėlė iki žvaigždžių. Ir tada ji užlipo, ir palietė vieną žvaigždę. Ir kai ją palietė, pasirodė kažkuriukai. Jie kopėčiomis leidosi ir leidosi žemyn. Kūdikiai buvo moterų plaukuose. Jie tokie mažyčiai, kad ten gyvena, kol išmoksta vaikščioti ir kalbėti. Viena moteris besileisdama net mirė.

Ir ta mergaitė, kuri palietė žvaigždę, jau mirusi, nors gyveno ilgai – du šimtus devyniasdešimt metų. Bet ji buvo žmogus, o žmonės miršta. O kažkuriukai tebegyvena. Jie nenori, kad žmonės juos atrastų, jie laukia savo mergaitės, kuri atneštų jiems valgyti, nes ko kažkuriukams trūksta, tai valgio. Per jį galima juos prisipratinti. Tik kas žino, kur yra ir ar yra tokia mergaitė?

Abigailė Vaitkevičiūtė,
7 metai

NORIU PAPASAKOTI

Kalėdiniame koncerte pirmą kartą mokykloje gitara skambino Sofija – gražus debiutas. Sofija dar labai jauna, bet jau keletą metų muzikuoja ir dainuoja. Šeimoje dar groja jos mama ir brolis Kristupas, todėl mergaitė turi tvirtą nuomonę apie muzikos reikšmę žmogaus ugdymui ir savo nuomone dalijasi su skaitytojais.

Muzika – mano gyvenimo dalis

Sofija Vorobjovas. Paulinos Buzaitės nuotr.

Kai aš groju instrumentu, atrodo, kuriu gražią istoriją. Man besimokant groti, mokytoja moko tiksliai išgauti atskiras natas. Ir tai nėra lengva, kol išmoksti, ypač styginiu instumentu. Kiek daug mokytojai reikia dirbti, kol išmoko, kol mes išmokstame. O visas kūrinys, daina – jau yra didelis ir erdvus natų pasaulis, kurį reikia atpažinti, prisijaukinti, išmokti. Yra sakoma, kad menas išgelbės pasaulį, aš tuo tikiu ir manau, kad muzika žmogų gali išgelbėti nuo blogio. Jeigu aš nebūčiau grojusi nė vieno karto instrumentu, tarsi nebūčiau gyvenusi visaverčio gyvenimo. Pasaulyje yra žmogui duota tiek daug galimybių tobulėti, ir viena iš jų yra muzika. Man mokytoja dažnai sako: „Muzika yra tavo smegenų geriausias draugas". Patikėjau ir tvirtinu, kad taip ir yra. Muzika padeda ne tik žmogaus smegenų veiklai, bet ir visam organizmui. Žinoma, yra ir kitų svarbių dalykų, bet aš gyvenu su muzika.

Sofija Vorobjovas,
8 klasė

Gitaromis groja Sofija ir Kristupas Vorobjovai.

LAIŠKAI KALĖDŲ SENELIUI

Sesutės Ugnė ir Adelė Junokaitės. Šeimos albumo nuotr.

Labas, Kalėdų Seneli!

Mano vardas Ugnė, aš esu aštuonerių metų mergaitė. O kiek Tau metų?

Seneli, ar Tau kada būna šalta, juk gyveni Šiaurėje, jaudinuosi, kad neperšaltum? Ką labiau mėgsti valgyti sausainius ar pieną? O koks jausmas Tave aplanko, kai kiekvienais metais suteiki džiaugsmo ir pralinksmini milijonus vaikų per šventas Kalėdas?

Kai aš padarau kažką gero, aš savimi didžiuojuosi.

Linkiu tamstai linksmų šventų Kalėdų.

Ugnė

Brangus Kalėdų Seneli,

man visada įdomu sužinoti, iš kur Tu gauni tiek daug dovanų? Aš galvoju, kad Tu jas nuperki arba pats pagamini. Ar atspėjau? O kaip Tu gali skristi dangumi? Žinau, kad turi stebuklingus elnius, bet iš kur jie turi tiek galios, kad skristų be sparnų ir dar temptų roges, pilnas dovanų ir Senelį? Šito net nežinau...

Kalėdų Seneli, linkiu ir Jums Kalėdų proga gauti dovanų.

Su meile

Adelė, 6 metai

LIETUVA IR PASAULIS

Parengė Vitalius Zaikauskas

Pilietybės atkūrimo klausimu – STT pasiūlymai

Vilnius (STT inf.) – Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) korupcijos prevencijos specialistai atliko antikorupcinį vertinimą dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo proceso ir pateikė siūlymus, kaip būtų galima sumažinti korupcijos rizikas šioje srityje.

STT prevencijos specialistai pastebi, kad šiuo metu nustatytas prašymų dėl Lietuvos Respublikos pilietybės atkūrimo nagrinėjimo terminas yra per daug abstraktus – „ne vėliau kaip per 6 mėnesius", todėl sudaromos sąlygos tiek prašymą nagrinėjančių, tiek sprendimą priimančių asmenų, ir užsieniečių ar asmenų, kurie nori atkurti Lietuvos pilietybę greičiau, galimiems neteisėtiems susitarimams. STT siūlo teisės aktuose nustatyti galimybę sprendimus dėl pilietybės atkūrimo skubos tvarka gauti, sumokėjus papildomą valstybinę rinkliavą.

Migracijos departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos ir Vidaus reikalų ministerijai siūloma nustatyti konkrečius pilietybės atkūrimo procedūrų terminus bei detalizuoti dokumentų duomenų patikros tvarką.

STT atkreipia dėmesį, kad prašymo dėl pilietybės atkūrimo duomenys vis dar renkami ir apdorojami rankiniu būdu, o tai neleidžia efektyviai kontroliuoti prašymų nagrinėjimo eigos. Siūloma apsvarstyti galimybę kuo daugiau veiksmų, susijusių su prašymų dėl pilietybės atkūrimo nagrinėjimo procesu, automatizuoti ir sumažinti žmogiškojo faktoriaus įtaką, kartu užtikrinti pakankamą dokumentų patikros ir priimamų sprendimų objektyvumo kontrolę.

„Pilietybės atkūrimo procesas yra aktualus klausimas visuomenei, todėl manome, jog aiškesnis ir skaidresnis teisinis reguliavimas ar nustatomas naujas teisinis reguliavimas, Migracijos departamento darbuotojų diskrecijos maksimalus eliminavimas iš prašymų priėmimo, skirstymo, nagrinėjimo ir sprendimo priėmimo proceso, perkėlus juos į informacinę sistemą, kontrolės mechanizmo nustatymas ir jo viešinimas padidintų visuomenės pasitikėjimą pilietybės atkūrimo procesu, sumažintų galimybes neigiamai pasireikšti žmogiškajam veiksniui", – teigia STT direktoriaus pavaduotojas Egidijus Radzevičius.

Trys bankai ruošis sunkmečiui

Vilnius (LB inf.) – Siekiant apsaugoti valstybės lėšas ir Lietuvos finansų sistemos stabilumą, 2019 m. pabaigoje pirmą kartą trims Lietuvos sistemiškai svarbiems bankams – SEB, „Swedbank" ir „Šiaulių bankui" – nustatyti privalomi minimalūs nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimai. Jei bankai susidurtų su sunkumais, šie reikalavimai padės pertvarkyti bankus taip, kad jie galėtų patys padengti nuostolius ir toliau tęsti veiklą, sakoma Lietuvos banko pranešime.

Bendra visoms trims Lietuvos sisteminės svarbos įstaigoms nustatyta minimalių nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimų (angl. minimum requirement for own funds and eligible liabilities – MREL) suma ir likęs sukaupti MREL trūkumas yra atitinkamai 2 134 mln. Eur ir 601 mln. Eur, arba atitinkamai 11,17 ir 3,15 proc. bankų visų įsipareigojimų ir nuosavų lėšų sumos 2018 m. pabaigoje.

Du didžiausi bankai (SEB ir „Swedbank") privalomus minimalius nuosavų lėšų ir tinkamų įsipareigojimų reikalavimus turės sukaupti dar šiais 2020 m., o AB Šiaulių bankas – per ketverius metus iki 2023 m. pabaigos.

Ragina išsiaiškinti Kuršių marių taršos mastą

Vilnius (ELTA) – Prezidentas Gitanas Nausėda sako griežtai vertinantis tai, kad į Kuršių marias galimai buvo išleidžiama neišvalytų nuotekų. Šalies vadovas ragina atsakingas valstybės institucijas išsiaiškinti Kuršių marių taršos mastą ir įvardinti kaltininkus.

Įžūliai daug metų teršusi Kuršių marias įmonė skelbiasi suderinanti gamtosaugą su verslu.

Lietuvos teisėsauga po atliktos operacijos paviešino, kad įmonei „Grigeo Klaipėda" priklausančiame gamybiniame objekte susidairančios nuotekos nepatenka į valymo įrenginius, o išteka beveik nevalytos tiesiai į nuotekų vamzdžius, kuriais pasiekia Kuršių marias.

Kaip skelbiama, aplinkai padaryta žala gali siekti ne vieną milijonų eurų. Atsižvelgiant į tai, bendrovei „Grigeo Klaipėda" sausio 7 dieną buvo surašytas privalomasis nurodymas nedelsiant nutraukti aplinkos teršimą nevalytomis nuotekomis.

Prokurorų manymu, gamtai padaryta žala yra tyčinė, siekiant išvengti mokesčių ir kitų turtinių nuostolių.

Karo prievolininkai – ir studentai

Vilnius (KAM inf.) – Krašto apsaugos ministerijoje bus sudaromi 2020 metų karo prievolininkų (šauktinių) sąrašai, į kuriuos bus įtraukta apie 38 tūkst. 18–23 m. jaunuolių. Iš jų į tarnybą įvairiuose Lietuvos kariuomenės daliniuose planuojama pašaukti 3 828 karo prievolininkus.

Karo prievolininkų sąrašas bus sudaromas atsitiktine tvarka, naudojantis kompiuterių programa.

Pažymima, kad šiais metais nauja bus tai, kad į sąrašus taip pat bus įtraukiami ir aukštųjų mokyklų studentai.

Sudaryti 2020 m. karo prievolininkų sąrašai bus paskelbti interneto svetainėje https://sauktiniai.karys.lt.

Karo prievolininkams už nurodymų nevykdymą gali būti taikoma administracinė arba baudžiamoji atsakomybė.

JAV atsakas į Teherano kerštą – galingos sankcijos

Washington, sausio 8 d. (dpa-ELTA). JAV prezidentas Donald Trump paskelbė apie naujas sankcijas Iranui po to, kai ši šalis antradienį, sausio 7 d., paleido keliolika balistinių raketų į dvi bazes Irake, kur dislokuotos JAV ir koalicijos pajėgos.

JAV prezidentas tečiadienį Baltuosiuose rūmuose pareiškė, kad JAV reaguos į Irano agresiją. D. Trump kalbėjo, kad Teherano laukia „labai galingos ekonominės sankcijos". Jos bus taikomos tol, kol Iranas nepakeis savo elgesio. Konkrečiai šalis esą turi atsisakyti ambicijų pasigaminti branduolinį ginklą ir liautis rėmusi teroristus.

Tačiau JAV, anot D. Trump, karinės operacijos šiuo metu neplanuoja. „Tai, kad mes turime šią nuostabią kariuomenę ir įrangą, dar nereiškia, kad turime ją panaudoti. Mes nenorime jos naudoti", – pridūrė prezidentas.

Kartu D. Trump pabrėžė, kad per Irano raketų ataką prieš dvi amerikiečių karių naudojamas bazes Irake žuvusiųjų nebuvo. Visi JAV kariai saugūs, teigė jis. Ši ataka buvo Irano kerštas už JAV nukautą Irano generolą Qasem Soleimani.

D. Trump paragino Vokietiją, Prancūziją, Didžiąją Britaniją, Rusiją ir Kiniją nebesilaikyti branduolinio susitarimo su Iranu.

Per Q. Soleimani laidotuves nukentėjo 200 žmonių

Teheranas (ELTA) – Spūstyje per Irano generolo Qasem Soleimani laidotuves šalies pietryčiuose esančiame jo gimtajame Kermano mieste nukentėjusių žmonių skaičius išaugo iki 200.

Pasak medicinos tarnybų, tragedija įvyko todėl, kad atsisveikinti su generolu susirinko pernelyg daug žmonių, kurie suvažiavo iš visos Kermano provincijos.

Spūstyse žuvo žmonės. AFP nuotr.

Smarkiai sumažėjo savižudžių išpuolių

Tel Avivas (ELTA) – Po „Islamo valstybės" (IS) karinio pralaimėjimo pasaulyje smarkiai sumažėjo savižudžių išpuolių, rodo Izraelio tyrimas. 2019-aisiais surengtos iš viso 149 mirtininkų atakos, – 49 proc. mažiau nei metais anksčiau, pranešė Nacionalinis saugumo studijų institutas (INSS).

Per juos žuvo 1 850 žmonių ir 3 600 buvo sužeisti. 2018-aisiais buvo užregistruoti 293 savižudiški išpuoliai.

Beveik visas šias atakas 2019 metais surengė IS, „Al Qaeda", jų sąjunginės grupuotės ir kiti džihadistai (98 proc.). Beveik pusė visų išpuolių – 68 arba 45,5 proc. – įvykdyti Azijoje, pirmiausiai – Afganistane. Artimuosiuose Rytuose surengtos 47 mirtininkų atakos arba 31,5 proc., Afrikoje – 33 (22 proc.).

„Islamo valstybė", patyrusi karinį pralaimėjimą, prarado kontroliuotas teritorijas Irake ir Sirijoje, rašo INSS. Tačiau džihadistai toliau veikia Levante, Vidužemio jūros rytinės pakrantės šalyse, bei visame pasaulyje bendradarbiauja su grupuotėmis, kurios vis dar identifikuojasi su IS vardu.

Europos šalys ieško sprendimų

Briuselis (BNS) – Aptarti situacijos Irane ir Libijoje Briuselyje renkasi Jungtinės Karalystės, Prancūzijos, Vokietijos ir Italijos bei Europos Sąjungos diplomatijos vadovai.

Britų užsienio reikalų ministerija pranešė, kad per derybas bus kalbama apie krizę po įtakingo iraniečių generolo žūties per JAV antskrydį Bagdade ir Teherano sprendimą nebesilaikyti 2015-ųjų branduolinio susitarimo apribojimų.

Taip pat žadama aptarti situaciją Libijoje, kur maršalo Khalif Haftar pajėgos iš Jungtinių Tautų pripažįstamai vyriausybei lojalių kovotojų perėmė pajūrio miesto Sirto kontrolę.

Skubus susitikimas rengiamas Bendrijai ieškant būdų pažaboti įtampos augimą dviejuose svarbiuose „karštuosiuose taškuose" jos periferijoje, Iranui grasinant keršyti už sukarintų pajėgų vado generolo Q. Soleimani žūtį.

Susitikimų laikas nebuvo paskelbtas.

Didžiosios Europos valstybės sukritikavo Irano paskelbtą sprendimą nebesilaikyti branduolinio susitarimo įsipareigojimų. Šis susitarimas pakibo ant plauko, kai Jungtinės Valstijos 2018 metų gegužę paskelbė apie savo pasitraukimą iš šios sutarties ir sugrąžino Teheranui sankcijas.

Šiuo metu didesnį susirūpinimą kelia Teherano pažadas keršyti už Q. Soleimani.

JAV surengė Q. Soleimani likvidavimo operaciją iš anksto neinformavusi sąjunginių. Pirmadienį NATO sušaukė skubų Šiaurės Atlanto Tarybos (NAC) posėdį, kad išklausytų amerikiečių pareigūnus ir aptartų Aljanso mokymo misijos Irake ateitį.

Putinas atvyko neskelbto vizito į Siriją

Maskva (LRT.lt) – Rusijos prezidentas Vladimiras Putinas sausio 7 dieną lėktuvu atskrido į Sirijos sostinę Damaską ir susitiko su šios šalies lyderiu Bashar Al Assad. Ši Kremliaus vadovo kelionė nebuvo skelbta iš anksto.

Rusija 2015 m. pradėjo karinę operaciją Sirijoje, kuri padėjo išsilaikyti B. Al Assado režimui, kovojusiam prieš sukilėlius ir „Islamo valstybės" (ISIS) teroristinę grupuotę.

Rusijos ir Sirijos vadovai susitinka, kai yra itin paaštrėjusi įtampa tarp JAV ir Irano.

PATIRTYS

Kosmose jau skrieja „lietuviška" planeta:

200 kartų didesnė už Žemę, bet turi vieną trūkumą

Tarptautinė astronomijos sąjunga (IAU) neseniai surengė neįtikėtinai populiarią pavadinimų parinkimo kampaniją, kurios metu 780 000 žmonių visame pasaulyje dalyvavo krikštijant žvaigždes ir egzoplanetas.

Pirmą kartą iniciatyva „NameExoWorld" įvyko 2015 m. – tada 31 egzoplanetai buvo išrinkti ir suteikti pavadinimai. Tačiau šimtųjų IAU metinių proga sąjunga nusprendė suorgnizuoti didesnį konkursą ir įtraukti daugiau šalių.

Šiemet konkurse dalyvavo 112 šalių. Iš viso buvo pasiūlyta 360 000 pavadinimų, ir kiekvienas nacionalinis komitetas sudarė trumpąjį sąrašą.

Šiemet konkurse galiojo taisyklės, kad šaliai priskirta žvaigždė turi būti matoma nedideliu teleskopu iš tos šalies teritorijos. Visos krikštynoms atrinktos planetos buvo dujų milžinai, sveriantys nuo vienos dešimtosios iki dešimties Jupiterio masių. Kiekviena šalis turėjo išrinkti pavadinimą vienai planetai ir jos žvaigždei-šeimininkei.

Lietuviški pavadinimai Lietuvoje per kelis balsavimų etapus buvo atrinkti tokie pavadinimai: Viltis ir Tiesa, Taika ir Vytis, Gintaras ir Baltija, Teliavelis ir Patrimpas bei Jumpira ir Upinis. Ilgą laiką paskutinio turo balsavime lyderiavus mitologinės kilmės pavadinimams Teliaveliui ir Patrimpui (Teliavelis – mitinis kalvis, nukalęs Saulę ir įmetęs ją į dangų, Patrimpas – vienas iš trijų didžiųjų baltų dievų, atsakingas už derlingumą), paskutinėmis dienomis staiga didele balsų persvara ėmė pirmauti Taika ir Vytis – kurie galiausiai ir tapo nugalėtojais. Taigi, nuo šiol kosmose žiba Taika (HAT-P-40), o aplink ją sukasi Vytis (HAT-P-40 b). Taiką galima rasti Driežo (Lacerta) žvaigždyne – tai yra 68 pagal dydį žvaigždynas, Lietuvoje matomas visus metus – tačiau Taika nėra viena iš pagrindinių žvaigždyno žvaigždžių.

Skaičiuojama, kad Taikos amžius – 2,7 milijardo metų (palyginimui, Saulės amžius – 4,6 mlrd. metų), bet ji du kartus didesnė už Saulę ir nuo mūsų nutolusi per 1634 šviesmečius (arba 501 parseką). Taikos temperatūra – 6080 kelvinų (5800 Celcijaus), kai Saulės temperatūra – 5778 kelvinų (5500 Celcijaus).

Taip galėtų atrodyti Vytis - dujinė planeta, atrasta 2012 metais. Jos masė prilygsta 0,615 Jupiterio masės arba 195,5 Žemės masių.

Tuo tarpu, kaip jau minėta, Vytis yra dujinė planeta ir ji atrasta 2012 metais. Jos masė prilygsta 0,615 Jupiterio masės arba 195,5 Žemės masių. Vyčio planetos spindulys siekia 1,730 Jupiterio spindulio arba 19,39 Žemės spindulių, aplink Taiką jis apsisuka per 4,46 žemietiškas dienas.

Deja, Vytis nėra gyvybei tinkama planeta – jo temperatūra siekia 1615 kelvinų (apie 1340 Celsijaus).

Įdomiausi variantai

Visus suteiktus pavadinimus galima peržiūrėti „NameExoWorld" svetainėje, bet štai keli įdomesni ir spalvingesni variantai: Azerbaidžanas jiems priskirtą žvaigždę pavadino Mahsati – garsios viduramžių poetės Mahsati Ganjavi (1089–1159) garbei (nes ji laikoma „viena ryškiausiai spindinčių Azerbaidžano poezijos žvaigždžių"). Apie šią žvaigždę besisukanti planeta pakrikštyta Ganja – pagal pirmąją Azerbaidžano sostinę, kurioje ir gimė Mahsati.

Kuko salos savo žvaigždės pavadinimu pasirinko Poerava – maorių kultūroje tai yra mistinis įspūdingo dydžio ir grožio juodasis perlas.

Planetai suteiktas Pipitea pavadinimas, reiškiantis mažą baltą ir auksinį perlą.

Italų pasirinkime dominavo graikiška mitologija bei Dantės kūryba: žvaigždės pavadinimu pasirinkta Flegetonas (Flegetonte), kas yra požeminė ugninė upė, kurioje amžinai verda nusidėjėliai (teigiama, kad toks pavadinimas parinktas dėl pačios žvaigždės nuožmumo) o planetos – Letė (Lete). Pastaroji yra užmaršties upė, sudaryta iš rūko – planeta taip pat yra dujinė.

Argentina savo žvaigždę pavadino Nosaxa (kas indėnų mokovių kalba reiškia pavasarį ar naujus metus) ir Naqaỹa, kas daugmaž reiškia „visi mes esame broliai".

JAV žvaigždei suteikė Nushagak pavadinimą (Aliaskos upė, garsėjanti lašišų gausa, kuri išlaiko ištisas indėnų bendruomenes), o planetą pavadino Mulchatna (vienas iš Nushagako intakų).

Latviai žvaigždės pavadinimu pasirinko Liesma (kas reiškia liepsną), o planetą pavadino Staburagsu: abu pavadinimai yra kildinami iš latviškos poemos „Staburags un Liesma" personažų.

Estai jiems priskirtai žvaigždei išrinko Koit pavadinimą (aušra), o planetai – Hämarik (saulėlydžio laikas).

Ukrainiečiai žvaigždę pakrikštijo Berehinya (slaviška vandenų ir upių dievybė, paskutiniu metu įgijusi nacionalinį statusą kaip „židinio motina, žemės saugotoja"), planetą – Tryzub (senovinis Ukrainos simbolis, naudojamas ir šiais laikais).

Iki šiol yra patvirtinta daugiau nei 4000 egzoplanetų, ir atradimų skaičius kas 30 mėnesių padvigubėja. Visos jos yra toli – kai kurios nutolusios net per 1600 šviesmečių – bet tokios iniciatyvos priartina jas prie mūsų, pastebi „IFL Science".

Lrytas.lt

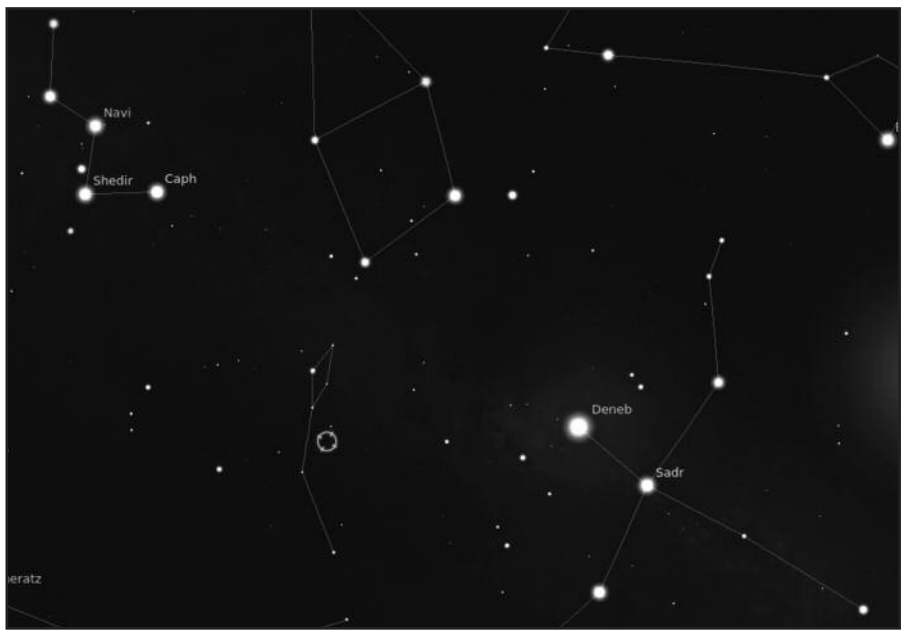

Taika – Driežo žvaigždyne 22h 22m 03.0s +45° 27′ 27″ esanti HAT-P-40 žvaigždė (pažymėta apskritimu) matoma tik su teleskopu. Molėtų observatorijos nuotr.

Mokslininkai ištyrė: mūsų giriose iki šiol dūzgia lietuviškos vietinės bitės

Gamtos tyrimų centro mokslininkai užbaigė reikšmingą Lietuvai projektą, kuriuo siekė nustatyti, ar šalyje dar yra išlikusių vietinių tamsiųjų medunešių bičių (Apis mellifera mellifera). Lietuvos vietinės bitės yra įtrauktos į saugomų ūkinių gyvūnų nacionalinių genetinių išteklių veislių sąrašą. Šios bitės beveik prieš tris dešimtmečius buvo saugomos vietinių bičių draustinyje Jurbarko ir Tauragės miškų masyve. Apie 1995 m. panaikinus šį draustinį, lietuviškų bičių būklė liko nežinoma, o 2015 m. buvo paskelbta apie šių bičių išnykimą.

Keturių Gamtos tyrimų centro mokslininkų komanda, 2017–2019 m. tyrinėjusi Lietuvos medunešių bičių genofondą, atskleidė, kad šalies bitynuose, kuriuose bitininkaujama senaisiais tradiciniais būdais – gaudant spiečius ir nekeičiant motinų – dalis bičių šeimų priklauso lietuviškos tamsiosios medunešės bitės motininėms linijoms. Tai reiškia, kad nepaisant panaikinto draustinio ir įvežtinių bičių gausos, vietinės bitės Lietuvoje išliko iki šiol.

Mokslininkų nuomone, išlikusi vietinės tamsiosios medunešės bitės populiacija yra vertinga savo gebėjimu prisitaikyti prie Lietuvos gamtinių sąlygų, todėl šio genetinio ištekliaus išsaugojimas ir gausinimas, atrenkant geriausias savybes, yra labai svarbūs Lietuvos bitininkystės ateičiai.

Nors vietinės bitės paieškos vyko pakankamai greitai ir sklandžiai, tačiau vis dėlto prireikė gerokai daugiau laiko, kad būtų aplankyti atokūs kaimai Lietuvos giriose ir ten surinktų mėginių pakaktų reprezentatyvioms ir patikimoms išvadoms.

Vietinės bitės buvo ieškoma bitynuose, kurie naudoja senus bitininkavimo metodus - gaudant spiečius ir nekeičiant motinų, esančius didžiuosiuose Lietuvos miškų masyvuose bei atokiai nuo stambių bitynų, užsiimančių įvežtinių bičių intensyvia bitininkyste. Per beveik trejus metus buvo aplankyti 25 Lietuvos rajonai, surinkti bičių mėginiai iš beveik 500 bičių šeimų.

Daugiausia šių bičių yra išlikę Karšuvos girioje – buvusio vietinių bičių draustinio teritorijoje, taip pat Dainavos ir Labanoro giriose.

Jos teigimu, pastaruoju laikotarpiu tamsioji medunešė bitė (Apis mellifera mellifera) nyksta daugumoje Europos šalių dėl įvežtinių bičių rasių, laikomų produktyvesnėmis, veisimo ir platinimo, todėl ji pradėta saugoti.

Lietuvos tamsiųjų medunešių bičių populiacija yra išlaikiusi didelę genetinę įvairovę.

Delfi.lt

Daugiausia senovinių bičių išlikę Karšuvos (Smalininkų-Viešvilės) girioje. Delfi.lt nuotr.

Euro ir kitų valiutų santykiai (2020 metų sausio 9 d.)

1 USD (JAV doleris) – 0,89€
1 AUD (Australijos doleris) – 0,62 €
1 CAD (Kanados doleris) – 0,69 €
1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,18 €
1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,60 €

SVEIKATA

Ką daryti, kai žiemą sausėja akys?

Šildytuvai, radiatoriai, šilto oro kondicionieriai automobiliuose – visa tai byloja ne tik apie šaltojo sezono pradžią, bet ir su juo atkeliaujančias odos ir akių sausėjimo problemas. Akys daugiausiai sudarytos iš vandens, tad sausas patalpų oras – tikras akių priešas, kuris ne tik jas sausina, bet ir sudaro palankias sąlygas kauptis įvairioms bakterijoms. Optometrininkai pataria, kaip apsaugoti savo akis ir kokių priemonių imtis.

1. Papildomos priemonės akims drėkinti

Geriausias būdas drėkinti akis – naudoti drėkinamuosius akių lašiukus, kurie palaiko normalią akies gleivinės drėgmę, ypač būnant smarkiai šildomose patalpose.

Specialistai akių lašus pataria naudoti 2–3 kartus per dieną. Jeigu net ir tada akių sausumas ir dirglumas niekur nedingsta, vertėtų pasikonsultuoti su gydytoju, kadangi visų akių lašų poveikis yra labai skirtingas. Gali būti, jog dienos metu jums reikės naudoti vienus akių lašus, o vakare – kitus. Akių lašai labai aktualu vairuojantiems, kadangi mažoje automobilio erdvėje karštas oras itin smarkiai išsausina akis. Todėl esant polinkiui į akių sausumą, turėti drėkinamųjų lašiukų automobilyje – būtina.

Įspėjimas tiems, kurie kasdien nešioja kontaktinius lęšius – šaltuoju sezono metu reikėtų būti itin atsargiems, nes kontaktiniai lęšiai yra itin ploni ir pagaminti iš specialios medžiagos, kuriai reikia nuolatinio drėgmės palaikymo, kitaip jie pradeda džiūti. Todėl jų nešiotojams šaltuoju sezonu reikėtų dažniau naudoti drėkinamuosius lašus, kitaip lęšiai gali pakeisti savo formą ir netgi prilipti prie akies obuolio. Tai sukelia labai daug nemalonumų ir stipriai dirgina akis.

2. Patalpų drėkinimas ir vėdinimas

Būtina atkreipti dėmesį į patalpų, kuriose praleidžiate daugiausiai laiko, orą, nes akys paprastai pradeda labai smarkiai sausėti, kai namuose ar biure yra sausas ir neventiliuojamas oras. Patalpos išsausėja nuo dirbtinio jų šildymo ir pernelyg reto vėdinimo. Taip jose pradeda kauptis dulkės ir įvairios bakterijos, kurios sausina visą mūsų gleivinę, taip pat ir akis. Todėl norint kuo labiau sumažinti akių sausumą, reikėtų pradėti nuo dažnesnio patalpų vėdinimo ir oro drėkintuvų. Tokiu atveju išvengsite ne tik kvėpavimo takų ligų, bet ir sausumo ar smėlio jausmo akyse.

Taip pat svarbu patalpas pakankamai vėdinti. Specialistai tikina, kad efektyviau kelioms minutėms visiškai atidaryti langą, negu laikyti jį vos pravertą valandą. Taip patalpos geriau išvėdinamos, į jas patenka pakankamai drėgmės ir užkertamas kelias daugintis bakterijoms. Jeigu patalpos vėdinamos dirbtinai – tuomet bent kartą per dieną išeikite pasivaikščioti gryname ore.

3. Subalansuota mityba – būtina akių drėgmei

Daugelis sutiks, kad kokybiškas ir vitaminais bei mineralais praturtintas maistas yra sveikų akių pagrindas.

Šaltuoju laikotarpiu gausu naudingų produktų, kurie padeda mūsų akims, pvz., galime rinktis saldžias bulves, kuriose yra vitaminų A bei C. Taip pat akių drėgmei palaikyti ne mažiau svarbios omega 3 rūgštys, kurios apsaugo nuo dehidratacijos ne tik odą, bet ir akies gleivinę. Jų gausu jūrinėje žuvyje, tokioje kaip lašiša, tunas, upėtakis, menkė. Taip pat nepamirškite lietuviškos silkės, nors omega 3 rūgščių joje ir mažiau, nei, pvz., lašišoje, tačiau joje gausu aminorūgščių, o silkės ikruose – geležies, cinko ir kalio.

Žinovai taip pat ragina nepamiršti, jog žiemą lygiai taip pat svarbu gerti vandenį, kaip ir vasarą, nes jis padeda palaikyti tinkamą kūno, o taip pat ir akių drėgmės balansą.

zenpr.lt

MANO VIRTUVĖ

Užkandžiai su sūriu

Avokado ir *Roquefor* užtepėlė

Reikės:

4 avokadų
150 g (5,3 oz) Roquefor (ar kitokio pelėsinio) sūrio
1 citrinos
1/2 puodelio + 1 šaukšto grietinės
pusės prancūziško batono
druskos, maltų juodųjų pipirų pagal skonį.

Avokadus nulupti, perpjauti pusiau, išimti kaulus. Minkštimą išskobti ir sudėti į dubenį. Užspausti citrinos sulčių, įdėti grietinės, prieskonių, smulkinto sūrio.

Viską sutrinti iki vientisos masės. Patiekti su skrudintomis batono riekutėmis.

Karamelizuotas keptas *Camembert*

Reikės:

1 Camembert sūrio (8 oz)
2 obuolių
1/2 puodelio graikinių riešutų
1/2 puodelio cukraus
druskos, aliejaus
Provanso žolelių mišinio pagal skonį

Sūrį išimti iš pakuotės ir įvynioti į kepimo popierių, viršų paliekant atvirą. Keliose vietose sūrį įpjauti, apšlakstyti aliejumi ir kepti 20 min. įkaitinto iki 200 C (390 F) orkaitėje.

Obuolius supjaustyti skiltelėmis. Riešutus sukapoti ir paskrudinti ant nedidelės ugnies, atvėsinti. Cukrų pakaitinti keptuvėje tol, kol ištirps. Sūrį patiekti su obuoliais, apibarsčius riešutais ir pašlaksčius karamelizuotu cukrumi.

Sūrio blyneliai

Reikės:

1 puodelio miltų
2 kiaušinių
1/2 puodelio pieno
4–5 šaukštų tarkuoto kietojo sūrio (Gruyère, Parmesan ar kitokio)
1/2 arb. šaukštelio kepimo miltelių
1 šaukšto grietinės
2 arb. šaukšteliai cukraus
druskos, šviežiai maltų juodųjų pipirų
aliejaus kepimui

Kiaušinius su cukrumi išplakti, įpilti pieną, įdėti grietinės, padruskinti, papipirinti, suberti kepimo miltelius ir viską išplakti.

Suberti miltus ir pusę tarkuoto sūrio, išmaišyti. Iš gautos tešlos kepti nedidelius blynelius. Iškeptus blynelius apibarstyti sūriu. Patiekti su daržovių salotomis.

Skanaus!

Malonių akimirkų prie stalo jums linki **Indrė.**

http://draugokalendorius.org

Rašytoja, dailininkė **Laima Vincė**

Atkelta iš 3 psl.

Tą akimirką supratau, kad negalima nieko vertinti giliai nesusipažinus, neįsiklausius, nebūnant atvirai kito nuomonei. Tuo pačiu įsidėmėjau, kad apkalbų ir priešiškų žmonių visuomet buvo ir bus, o savo gyvenimo keisti pagal jų nuomonę neverta. Tądien gimė mano kaip rašytojos smalsumas. Ši knyga „Mūsų nepalaužė" ir kitos mano knygos yra tos gyvenimo pamokos vaisiai. Suvokti istoriją, politiką, galų gale suprasti žmones galima ne tik per oficialius įvykius ir kanalus, per vadovus, specialistus, asmenybes, bet tuo pačiu išklausius ir paprastų žmonių pasakojimų apie jų likimus, apie jų nueitą gyvenimo kelią.

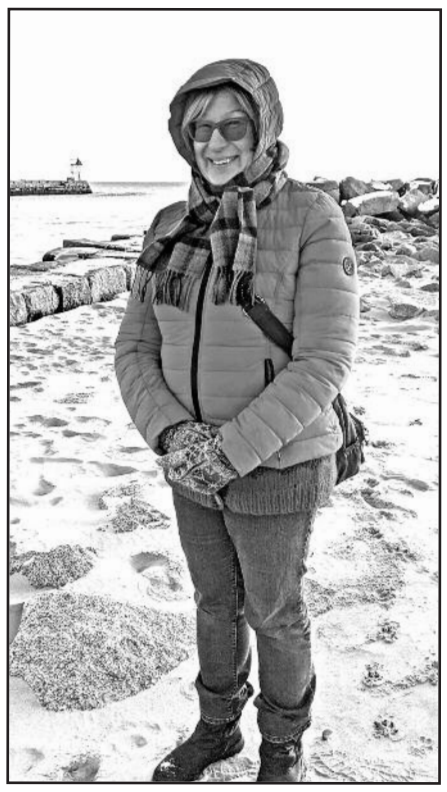

Net ir žiemą Laima Vince mėgsta vaikščioti vandenyno pakrante.

„Mūsų nepalaužė" Lietuvoje pateko į skaitomiausių knygų penketuką. Tikriausiai Jus nudžiugino, kad po dešimties metų šios knygos istorijas pagaliau išgirdo ir Lietuvoje?

Taip, man labai smagu ir netikėta, kad ši knyga tapo viena skaitomiausių knygų Lietuvoje. Praėjo dešimtmetis, ir jaunimas pradėjo domėtis. Kaip minėjau, užaugo nauja karta, kuriai ši tema yra aktuali ir ją domina. Manau, jaunimo susidomėjimą paskatino ir tai, ką daro Rusija, kariaudama Ukrainoje. Žmonės pradėjo domėtis istorija. „Alma Littera" leidyklos redaktorė Daiva Jaskulevičiūtė-Baltrušaitienė nusprendė, kad tos kartos moterų istorijos šių dienų skaitytojui Lietuvoje būtų įdomios ir svarbios. Prieš dešimt metų rinkau istorijas lietuviškai, verčiau į anglų kalbą, o dabar vertėja Inga Budvydaitė vertė į lietuvių kalbą. Daviau jai paskaityti savo originalius užrašus, kad ji pajustų pasakojusiųjų intonacijas, kalbą.

Užsiminėte, kad „Alma Littera" susižavėjo to meto moterų istorijomis. Kodėl knygoje daugiau dėmesio skiriama būtent moterų pasakojimams?

Kai buvo pradėtos rinkti pasipriešinimo kovų, tremties istorijos, dažniausiai buvo kalbama apie vyrus, partizanus, politinius kalinius, kovotojus, pasakojimai skambėjo iš jų perspektyvos, išlikusiųjų lūpomis. Man visada buvo įdomu pristatyti rezistenciją ir tremtį iš moterų perspektyvos, kovotojų moterų, kovojusiųjų ne mažiau nei jų vyrai, kentėjusių ne mažiau, bet kurios apie savo išgyvenimus nepasakojo arba nenorėjo viešai apie savo kančią kalbėti.

Pasmalsausiu, kokia nauja knyga netrukus nudžiuginsite savo skaitytojus? Ar manote, kad ji irgi taps viena skaitomiausių knygų Lietuvoje?

Aš jau kelis metus tyrinėju, renku liudininkų istorijas, analizuoju jaunos litvakės poetės Matildos Olkinaitės gyvenimą ir kūrybą. Išverčiau jos eilėraščius ir dienoraštį. Versti Matildos eilėraščius ir dienoraštį į anglų kalbą man buvo naujas, jaudinantis iššūkis. Turėjau surinkti ir sujungti išblaškytus jos gyvenimo ir kūrybos fragmentus į vieningą asmenybės ir kūrėjos visumą tam, kad išlaikyčiau už jos rašymo stiliaus, kuris iš paviršiaus atrodo labai paprastas, slypinčių sluoksnių gelmes.

Matilda Olkinaitė buvo litvakė, Lietuvos žydė, kuri jau nuo trylikos metų spausdino eilėraščius lietuviškuose to meto katalikiškuose vaikų žurnaluose. Būdama Vilniaus universiteto studentė 1940–1941 m. ji paruošė pirmą poezijos rinkinį, tačiau likimas nedavė jai progos jį išleisti. Atėjo sovietų okupacija, o ji kategoriškai atsisakė juos šlovinti. Matilda buvo baltaraiščių sušaudyta savo gimtajame miestelyje Panemunėlyje 1941-ųjų vasarą kartu su tėvais ir dviem seserimis. Jai buvo tik devyniolika.

Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas kitą mėnesį žada išleisti Matildos Olkinaitės dienoraštį ir eilėraščių knygą „Atrakintas dienoraštis", kurioje bus ir mano straipsnis. Vėliau ši knyga bus išleista anglų kalba. Tai Matildos svajonės įgyvendinimas. Pagaliau po 78 metų užtildytos mūzos balsas bus išgirstas.

Manau, jos siela tikrai džiaugsis, pagaliau įgijusi balsą, kalbantį visų tautybių žmonėms. O Jums belieka palinkėti kūrybinės sėkmės ir įkvėpimo ir 2020-aisiais. Ačiū už pokalbį.

Kalbino **Živilė Symeonidis**
Kennebunkport, Maine

Sausio 3 d. SLA galerijoje New Yorke, 307 W. 30th, atidaryta L. Vince tapybos paroda, kuri veiks iki sausio 31 d. 20 proc. nuo parduotų darbų autorė paaukos SLA.

Įteikta Lietuvių Fondo B. Brazdžionio stipendija

Stipendininkė Paula Urbonaitė ir katedros vedėja Brigita Speičytė. VU nuotr.

2019 m. lapkričio 29 d. Vilniaus universiteto (VU) Filologijos fakulteto tarybos posėdyje Paulai Urbonaitei buvo įteikta Lietuvių Fondo (LF) Bernardo Brazdžionio vardinė stipendija. Nuo 2016 m. ši stipendija skiriama VU Filologijos fakulteto studentams, studijuojantiems literatūrą ir šioje srityje pasiekusiems aukščiausių akademinių rezultatų bei pasižymintiems pilietiškumu, visuomeniniu ir kultūriniu veiklumu. Įteikime dalyvavo VU Filologijos fakulteto Lietuvių literatūros katedros vedėja Brigita Speičytė ir Literatūros, kultūros ir vertimo tyrimų instituto direktorė prof. Nijolė Maskaliūnienė.

Sveikiname stipendininkę ir linkime jai kūrybinės sėkmės.

LF inf.

BENDRAUKIME
www.facebook.com/draugolaikrastis

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Dokumentinis filmas „Kelionės namo" sausio 12 d.**, sekmadienį, 1:30 val. p. p. bus rodomas San Diege – San Diego Oasis, 5500 Grossmont Center Dr., Ste. 269, La Mesa, CA 91942.

■ **Sausio 13-oji – Laisvės gynėjų diena.** Kviečiame prisiminti 1991 metų įvykius popietėje, kurią rengia JAV Lietuvių Bendruomenės Lemonto apylinkė. Minėjimas vyks sausio 12 d., sekmadienį, 12:30 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre Lemonte.

■ **Vasario 16 d., ketvirtadienį, 1 val. p. p. Pasaulio lietuvių centre Lemonte,** posėdžių kambaryje, įvyks „Sietuvos" vyr. skaučių draugovės sueiga. Paskaitininkas – Lituanistikos tyrimo centro direktorius dr. Robertas Vitas. Kviečiamos draugovės dalyvės ir viešnios bei svečiai.

www.draugas.org

■ **Roko opera „Priesaika" bus rodoma vasario 22 d.**, šeštadienį, 7 val. v. Lemont High School Performing Arts Center, 800 Porter St. Lemont, IL 60439, o vasario 23 d., sekmadienį, 1:30 val. p. p. – Šv. Kazimiero parapijos salėje, 2718 St. George Str., Los Angeles, CA 90027.

■ **Pal. J. Matulaičio misija praneša, kad pasikeis misijos direktorius.** Pagal Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos vykdomą kunigų rotaciją 2020 m. sausio 10 d. į misiją iš Lietuvos atvyks t. Vaidas Lukoševičius SJ, kuris, baigus tvarkyti reikiamus dokumentus, pakeis misijos direktorių t. Algį Baniulį.

■ **2020 m. balandžio 26 d. Pasaulio lietuvių centre Lemonte bus iškilmingai švenčiamas Pal. J. Matulaičio misijos 30-ies metų jubiliejus.** Iškilmingas šv. Mišias aukos J. E. kardinolas Sigitas Tamkevičius.

Oriental Institute – paskaita apie M. Gimbutienę

Garsios archeologės, antropologės
Marijos Birutės Alseikaitės-Gimbutienės
100-ąsias gimimo metines UNESCO įtraukė
į savo 2021 metų minėtinų sukakčių sąrašą.

Š. m. vasario 5 d., trečiadienį, University of Chicago, Oriental Institute, Breasted Hall, 1155 East 58th Street, Chicago, IL vyks antroji paskaita, skirta M. Gimbutienės atminimui. Ją, kaip ir pirmąją paskaitą, vykusią prieš dvejus metus, organizuoja ir finansuoja **dr. Audrius V. Plioplys**. Paskaitos tema – **„Anatolians on the Move: From Kurgans to Kanesh"**, lektorė – Oriental Institute profesorė Petra Goedegebuure.

Paskaita vyks nuo 7 iki 9 val. v., po jos – vaišės ir pabendravimas.
Įėjimas nemokamas, tačiau rengėjai prašo užsiregistruoti:
https://www.eventbrite.com/e/the-marija-gimbutas-memorial-lecture-petra-goedegebuure-tickets-68054838855.

Daugiau informacijos tel**. 773-834-9777**

Skandinavijos kino festivalyje, Los Angeles, The Writers Guild of America Theatre, 135 S. Doheny Dr. (prie Wilshire Blvd.), Beverly Hills, CA 90211 sausio 11 d., šeštadienį, bus rodomi du lietuviški filmai:

10:15 val. r. – rež. Ramunės Rakauskaitės dokumentinė juosta **„Kelionės namo"**;
3 val. p. p. – „Oskarams" nominuota Audriaus Stonio ir Kristinės Briedės meditatyvi dokumentinė kino esė **„Laiko tiltai".**

Remkime Draugo fondą

Nuo 1992 metų Draugo fondas padeda išlaikyti mūsų lietuvišką, katalikišką „Draugo" laikraštį. Prisiminkite Draugo fondą savo testamente. Keletas stambesnių palikimų užtikrins „Draugo" laikraščio gyvavimą daugelį metų!

www.draugofondas.org

Pasikeitė Šengeno vizų išdavimo vieta

LR ambasada JAV primena, kad pertvarkant konsulinių funkcijų atlikimo organizavimo tvarką nuo 2019 m. gruodžio 21 d. Lietuvos Respublikos ambasada JAV nebepriima ir nebenagrinėja prašymų išduoti Šengeno ar nacionalines vizas. Prašymus išduoti vizą JAV teisėtai gyvenantys trečiųjų valstybių piliečiai galės pateikti vizų centruose. Siekiant užsieniečiams sudaryti palankesnes sąlygas pateikti prašymus išduoti Šengeno vizas, bendradarbiaujant su išorės paslaugų teikėju „VFS Global", Jungtinėse Amerikos Valstijose atidaryti Lietuvos vizų centrai. **Asmenys prašymus išduoti Šengeno vizą galės pateikti Čikagoje, New York, Washington, Los Angeles, Huston ir San Francisco esančiuose vizų centruose.** Išsamesnė informacija skelbiama išorės paslaugų teikėjo interneto svetainėje **https://www.vfsglobal.com/Lithuania/USA.**

LR ambasada JAV

Maloniai kviečiame dalyvauti 5-ąjį kartą New Yorke vyksiančiame simboliniame bėgime „Gyvybės ir mirties keliu" Sausio 13-osios įvykių aukoms atminti

Bėgsime sausio 11 d., šeštadienį, McCarren parke (Bayard St. & Union Ave.)
Susitikimo vieta ir bendra nuotrauka – 12–12:15 val. p. p.
prie New Yorko Maironio lituanistinės mokyklos (10 Withers St., Brooklyn, NY 11211).
12:30 val. p. p. – bėgimas McCarren parke.
Šis simbolinis bėgimas nėra varžybos, todėl kiekvienas bėgsime savo tempu.
Maloniai prašome registruotis bėgimui ny.renginiai@urm.lt iki sausio 10 d.

Bėgimo organizatoriai:
Lietuvos Respublikos generalinis konsulatas New Yorke,
New Yorko Lietuvių Atletų klubas,
Maironio lituanistinė mokykla,
New Yorko „Neringos" ir „Tauro" tuntų skautai,
Vilniaus sveikuolių klubas „Gilužis"

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvę nuo „Draugo")
Tel. 773-284-0100
info@midwaylegal.com

www.draugofondas.org

CALIFORNIA LITHUANIAN CREDIT UNION
Savings - 1.31 % APY*
IRA - 1.51 % APY*
*APY - ANNUAL PERCENTAGE YIELD
MOBILE BANKING | INTERNATIONAL WIRES
CREDIT/DEBIT CARDS | SAVINGS | CHECKING
310.828.7095 | info@clcu.org
NCUA
www.clcu.org